Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățămînt și Cultură

Anul XI, Nr. 532 — Vineri 25 septembrie 1959 — 8 pagini 25 bani

Elevii clasei a V-a de la școala de 7 ani din satul Călugăreni, raionul Vidra, au venit în vizită la cei mai mici colegi ai lor, elevii clasei I-a.

UN MOMENT DE MARE ÎNSEMNATATE ÎN VIAȚA INTERNAȚIONALA

Locul central în ziarele din orice colț al lumii îl ocupă vizita tovarășului Hrușciov în S.U.A. Au fost zile cînd ziare americane au acordat chiar spațiul record de 7 pagini relatării manifestărilor prilejuite de prezența șefului guvernului sovietic pe pămîntul american.

Atenția aceasta nu este de loc întîmplătoare. Ea a fost dictată de năzuința fierbinte a opiniei publice mondiale de a se găsi căi noi pentru destinderea situației internaționale. Oamenii simpli de pretutindeni își exprimă speranța că schimbul de vizite sovieto-americane va exercita o influență binefăcătoare asupra întregii vieți internaționale.

Aceste speranțe se bazează mai ales pe consecvența politicii de pace a Uniunii Sovietice, politică ce se bucură de calda aprobare a popoarelor. E semnificativ că mase mari de americani — asupra cărora adepții „războiului rece" au desfășurat o intensă și îndelungată propagandă antisovietică — salută astăzi pe șeful guvernului sovietic cu o prietenie pe care nu pot să o nege nici măcar cei mai înrăiți dușmani ai colaborării internaționale. La San Francisco a luat forme impresionante primirea făcută de către americanii simpli, pentru care cauza păcii are o importanță vitală. In statul Iowa, N. S. Hrușciov s-a bucurat de asemenea de o primire ce dovedea sincere simțăminte prietenești. La Des Moines, peste 25.000 de oameni au ieșit pe străzi spre a saluta pe conducătorul guvernului sovietic. Agenția „France Presse" subliniа: „Aceasta este o cifră foarte importantă, ținînd seama de faptul că orașul nu are decît 210.000 locuitori, dintre care numeroși erau la ora aceea la serviciu". In oraș a avut loc chiar un concurs pentru cel mai bun mesaj de salut adresat lui N. S. Hrușciov. Concursul a fost cîștigat de o gospodină care a scris pe o pancardă: „Tovarășe Hrușciov, împreună să tindem spre o lume pașnică".

Călătoria lui N. S. Hrușciov în S.U.A. este comentată de întreaga presă mondială. Ceea ce atrage în mod deosebit atenția comentatorilor este istoricul discurs pe care tovarășul Hrușciov l-a rostit la O.N.U., discurs în cadrul căruia a prezentat propunerile de extraordinară importanță privind dezarmarea totală și generală. Ce înseamnă în esență aceste propuneri? Inseamnă a face în mod practic imposibil războiul. N. S. Hrușciov a arătat hotărîrea guvernului sovietic de a se realiza în cel mai scurt timp posibil o lume fără armate și fără armamente, fără cursa înarmărilor ce înghite anual peste 100 miliarde de dolari. Ar fi o lume a înțelegerii între popoare, a deplinei conviețuiri pașnice. Propunerile sovietice sînt clare și pe deplin realizabile. Ele prevăd ca în decurs de patru ani toate statele să înfăptuiască dezarmarea totală, astfel încît la capătul celor trei etape propuse, nici un stat să nu mai dispună de mijloace de ducere a războiului. Înfăptuirea acestor propuneri nu mai prezintă dificultăți de control. In condițiile dezarmării totale, statele nu au ce ascunde unul față de celălalt. Prin aceasta se realizează un adevărat control și nu un instrument de spionaj, așa cum unele cercuri din apus visează să fie controlul dezarmării.

In lumea întreagă propunerile formulate de guvernul sovietic au avut un ecou de o intensitate fără precedent. Pe bună dreptate ziarul japonez „Asahi" scria: „Ochii tuturora se îndreaptă spre cuvîntarea rostită de Hrușciov în problema dezarmării". „Daily Mail" din Londra vorbea despre propunerea sovietică ca fiind o „concepție uluitoare". Iar un alt ziar englez, „Daily Mirror", sublinia: „Ar fi o nebunie dacă occidentul nu ar folosi această ocazie pentru a scurta drumul în vederea unei păci pe plan internațional". Această idee merită a fi reținută. In prezent, de atitudinea puterilor occidentale depinde dacă vor fi de îndată eliminate primejdiile războiului. Puterile apusene au o mare răspundere în acest moment istoric. Guvernele apusene, dacă vor refuza și de astă dată propunerile sovietice, cum au făcut și în trecut, vor trebui să înfrunte propriile lor popoare și întreaga opinie publică mondială, care dorește fierbinte realizarea dezarmării.

Discuțiile între N. S. Hrușciov și D. Eisenhower încep. Atenția omenirii întregi este încordată. Dacă partea americană va da dovadă în aceste momente de o atitudine pozitivă, schimbul de vizite sovieto-american la cel mai înalt nivel poate să marcheze un punct de cotitură în viața internațională. Uniunea Sovietică a făcut și face tot ceea ce depinde de ea pentru însănătoșirea atmosferei internaționale. Occidentul trebuie să facă însă dovada unor intenții sincere, pașnice. Aceasta așteaptă popoarele.

Cerințe ale muncii educative

Conținutul educației în spirit comunist este bine cunoscut pedagogilor noștri. Doar ei dăltuiesc în făpturile plăpînde aduse de mînă la școală în primele zile de cursuri chipul omului ce mîine va deveni constructor al vieții noi. Importanța unor sarcini ale muncii educative se cere a fi totuși din nou subliniată acum, cînd am început un an nou.

Școala — acest nesecat izvor de cadre pentru construcția vieții noi — are datoria de a crește oameni însuflețiți de o adîncă iubire pentru patrie, care să-i îndemne să muncească și să depună eforturi pe șantiere, în fabrici și uzine, pe ogoare, în școli, în laboratoare și instituții, în scopul propășirii țării noastre. Este vorba nu de o iubire manifestată doar prin vorbe, ci de un patriotism activ, dovedit prin fapte. Este o datorie de frunte a fiecărui pedagog de a face ca de pe băncile școlii să nu pornească în viață demagogi, ci adevărați patrioți, oameni modești, simpli și cinstiți, gata să se sacrifice pentru cauza poporului muncitor. Aceasta înseamnă că în toate activitățile școlare trebuie să punem un mare accent pe formarea convingerilor. Dar lecțiile, activitățile școlare și extrașcolare în care abundă afirmațiile goale, neînsoțite de explicații, nefundamentate pe argumente și fapte luate din viață nu conving. Au putere de convingere și deci și forță educativă numai afirmațiile ilustrate cu elemente furnizate de viață. De pildă, adevărul că în patria noastră au loc realizări nemaiîntîlnite la noi în trecut va fi crezut cu tărie dacă spusele profesorului sînt urmate de vizitarea unor fabrici construite în anii aceștia, în care elevii, stînd de vorbă cu muncitorii mai bătrîni, vor afla despre condițiile de loc favorabile ale muncii în fabricile vechi, sau vor afla aceasta din fotografii, din filme și alte documente autentice, dacă ei vor vedea cu ochii lor unități industriale care produc pentru întîia oară în istoria industriei noastre obiecte altădată importate din străinătate. Conștiința că în statul nostru democrat-popular au loc realizări la care în trecut nici nu îndrăzneam să visăm sporește încrederea copiilor în forța poporului nostru muncitor condus de partid, în viitorul strălucit al patriei, îi îndeamnă la fapte mărețe.

O dovadă a dragostei pentru patrie este desigur grija față de avutul obștesc, respectarea muncii colective. Vrem să ne referim în cîteva cuvinte la respectul pentru ceea ce se cheamă lucrul mărunt. Am auzit copii vorbind cu cuvintele cele mai frumoase și sincere despre patria lor. I-am văzut și la faptă, muncind cu dragoste și interes pe șantierele de construcții. In clasă, însă, unii din ei au săpat... pe bancă (!) cu toată priceperea, ca semn al dragostei, inițialele școlii în care învață. Sîntem convinși că acești copii nu au fost ajutați să înțeleagă faptul că dragostea de patrie începe cu grija pentru obiectul cel mai mărunt care a fost creat de popor sau aparține acestuia — pentru bancă, tablă, pentru pomul de lîngă drum și ispititoarele flori din parc, pentru înseși cărțile și caietele proprii. E necesar să se rețină că, pe lîngă dezvoltarea respectului și admirației pentru marile realizări ale poporului, nu trebuie neglijată cultivarea acestei griji față de lucrurile mărunte din mediul înconjurător aparținînd colectivității. Numeroase sînt ocaziile ce se ivesc în școală în care profesorul poate demonstra copiilor că și lucrurile mărunte își au importanța lor în ansamblul vieții colective, că ele trebuie respectate ca bunuri ale întregului popor.

Educarea elevilor în spiritul patriotismului socialist se leagă organic de formarea lor pentru muncă, pentru munca dusă în folosul patriei. Regimul nostru a lovit fără cruțare în exploatatori, în cei învățați să trăiască din munca altora. In statul socialist, în care fiecare trebuie să lucreze, munca nu mai este o corvoadă. Ea a devenit mai ușoară, mai plăcută și partidul a ridicat-o la loc de cinste. Școala trebuie să crească oameni pentru muncă și nu să dea țării domnișori leneși și îmbuibați, care capitulează în fața primelor greutăți întîlnite în viață. Aceasta înseamnă că în școală chiulul și superficialitatea trebuie să fie combătute cu hotărîre, hărnicia relevată, încurajată. Mobilizarea părinților în sprijinirea școlii pentru educarea în acest fel a copiilor este, bineînțeles, necesară. Sprijinul organizației de pionieri și U.T.M. în această problemă e indispensabil. Dar nu acest aspect vrem să-l subliniem aici. Dezvoltarea țării noastre pe drumul socialismului reclamă un număr mare de specialiști, de muncitori și tehnicieni în industrie și agricultură. Ca urmare, educarea elevilor pentru muncă trebuie înțeleasă nu numai în sensul de a crește oameni harnici, ci și de a cultiva interesul, dragostea pentru activitățile direct productive. Mai ales practica în producție, vizitele și excursiile în fabrici și uzine, pe ogoare, pe șantiere, lecțiile de cunoștințe industriale, de studiu al mașinilor, lecțiile de cunoștințe agricole și lucrările practice în industrie și agricultură dezvăluie elevilor frumusețea muncii în aceste sectoare, îi ajută să se orienteze în alegerea meseriei spre domenii direct productive, să dorească a contribui activ la producerea bunurilor materiale.

Viața însăși a cerut introducerea unor activități și discipline ca acelea arătate mai sus. Viața însăși cere școlii să le acorde cea mai mare atenție, ele contribuind la dezvoltarea dragostei pentru munca în producția industrială.

Lecțiile teoretice și practice, activitățile în afară de clasă și extrașcolare trebuie folosite cu toată stăruința pentru educarea unor adevărați patrioți, a unor cetățeni harnici și cinstiți a căror viață își găsește sensul în munca desfășurată acolo unde interesele patriei o cer. Datoria patriotică a fiecărui educator este de a ține seama de această cerință.

Cadre pentru școlile de 7 ani

Generalizarea treptată în toată țara a învățămîntului de 7 ani a făcut să crească nevoia de cadre didactice în special pentru clasele V—VII de la școlile de 7 ani din mediul sătesc. În vederea asigurării necesarului de cadre didactice, începînd cu acest an școlar au luat ființă un număr de 5 institute pedagogice care pregătesc profesori pentru școlile de 7 ani.

Aceste institute pedagogice, cu durata de școlarizare de 3 ani, vor funcționa la București, Craiova, Iași, Galați și Timișoara. Ele vor fi organizate pe secții, în funcție de profilul actual al planurilor de învățămînt pentru școlile de cultură generală. Important de menționat este faptul că în profilul secțiilor sînt cuprinse și disciplinele nou introduse în planurile de învățămînt în vederea apropierii școlii de viață, de producție, cum este cazul cunoștințelor teoretice și practice agricole sau industriale. Astfel, cei care vor urma secțiile de matematică, fizică vor studia cunoștințe industriale teoretice și practice, iar la secțiile de chimie, științe naturale se vor studia cunoștințe agricole teoretice și practice. Aceasta va asigura o bună pregătire a cadrelor didactice pentru disciplinele respective. În general profilul institutelor a fost stabilit astfel încît absolvenții lor să fie pregătiți în specialități înrudite, din care să se poată constitui catedre complete, în deosebi în zonele școlii de 7 ani de la sate care au un număr redus de clase V—VII. Astfel, secția filologie va pregăti profesori pentru predarea limbii și literaturii romîne și a limbii ruse. O altă secție va pregăti profesori pentru istorie, geografie, constituție.

Se știe că la școlile de 7 ani din mediul sătesc, în special la cele care au o singură serie de clase V—VII, datorită numărului redus de ore, la educație fizică, muzică și desen nu se pot constitui catedre de specialitate, din care cauză predarea acestor discipline a fost încredințată adesea unor cadre necalificate sau dată în completare de catedră unor profesori a căror pregătire nu avea uneori nici o legătură cu educația fizică, muzica sau desenul. Prin felul cum sînt organizate, noile institute pedagogice vor contribui în mare măsură și la rezolvarea acestei situații. Deoarece studenții de la fiecare secție sînt obligați să studieze în plus, la alegere, muzica, desenul sau educația fizică, la repartizarea în învățămînt ei vor putea asigura și predarea acestor discipline în condiții bune.

La institutele pedagogice de 3 ani vor fi primiți, pe bază de concurs, fii ai oamenilor muncii absolvenți ai școlilor medii și absolvenți ai școlilor pedagogice. Aceștia vor încheia contracte cu sfaturile populare regionale, angajîndu-se să lucreze cel puțin 6 ani după absolvire ca profesori la școlile de 7 ani din mediul sătesc.

Înființarea institutelor pedagogice de 3 ani constituie o măsură importantă în vederea ridicării nivelului de predare în școlile de 7 ani de la sate și a pregătirii elevilor pentru viață, pentru o activitate productivă.

C. M.

Duminică a avut loc inaugurarea noului local al școlii nr. 76 „Donca Simo" din Capitală. În clișeu: în fața școlii înainte de începerea festivității

Informație

În vederea aprovizionării școlilor de cultură generală, profesionale și tehnice cu material didactic, Ministerul Învățămîntului și Culturii a introdus în producție variate sortimente de material didactic, menționate în cataloagele trimise de către Direcția aprovizionării și desfacerii din cadrul ministerului tuturor secțiilor de învățămînt și cultură, unde se pot consulta de către unitățile școlare.

De asemenea, Direcția aprovizionării și desfacerii poate livra direct școlilor piese de rezervă din sticlă (clopote pentru mașina pneumatică, baloane pentru baroscop, discuri pentru mașina electrostatică, tuburi pentru barometre cu mercur etc.) pe bază de comenzi.

Totodată se pot procura și broșuri cu instrucțiuni pentru aparate, la prețul de 4,36 lei bucata.

Concurs pentru ocuparea de posturi în învățămîntul superior

Universitatea „C. I. Parhon" din București anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi de personal didactic:

1) **CATEDRA DE MATEMATICI APLICATE**: Conferențiar la disciplina matematici superioare — poziția 4.

2) **CATEDRA DE ASTRONOMIE**: a) Profesor la disciplina: astronomie generală — poziția 4; b) Conferențiar la disciplinele: astrofizica, geodezie și gravimetrie — poziția 5.

3) **CATEDRA DE MECANICA TEORETICĂ**: Conferențiar la disciplinele: fizica teoretică; rezistența materialelor — poziția 2.

4) **CATEDRA DE FIZICĂ MOLECULARĂ ȘI CĂLDURA**: Șef de lucrări la disciplinele: fizica moleculară și căldura — poziția 2.

5) **CATEDRA DE FIZICĂ EXPERIMENTALĂ**: a) Șef de lucrări la disciplinele: fizică și fizica generală — poziția 4; b) Șef de lucrări la disciplina: fizica generală cu elemente de biofizică — poziția 5.

6) **CATEDRA DE MINERALOGIE**: Conferențiar la disciplinele: studiul de prospecțiuni și explorări geologice; zăcăminte de minereuri — poziția 6.

7) **CATEDRA DE PSIHOLOGIE**: a) Lector la disciplina: psihologie pedagogică — poziția 12; b) Asistent la disciplina: psihologie generală — poziția 20.

Persoanele care vor să participe la concurs vor înainta Universității „C. I. Parhon" — Secretariatul — B-dul 6 Martie nr. 64, în termen de o lună de la data publicării prezentului anunț, o cerere însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe actele de studii; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt; memoriu de activitate didactică-științifică, semnat de candidat; autobiografie; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar.

Pentru funcția de profesor pot participa la concurs persoanele care posedă titlul științific de doctor în științe sau gradul didactic de profesor de învățămînt superior. Pentru funcția de conferențiar, persoanele care posedă titlul de doctor în științe sau de candidat în științe, sau gradul didactic de conferențiar. Pentru funcția de șef de lucrări, lectori sau asistenți titulari în specialitatea corespunzătoare, precum și specialiști care au o vechime de cel puțin 5 ani în producție sau în aparatul de stat și care posedă diploma în specialitatea corespunzătoare.

Pot fi admiși la concurs pentru funcția de profesor sau conferențiar și fără titlurile științifice sau gradele didactice superioare menționate mai sus, specialiști de înaltă valoare, cu vechime în producție sau în aparatul de stat, care posedă studii superioare de specialitate, precum și actualele cadre didactice care au lucrări în domeniul de specialitate al disciplinelor cuprinse în postul pentru care se instituie concursul.

Concursul de material didactic

În vederea îmbunătățirii calității materialului didactic și a îmbogățirii lui, în scopul întăririi bazei didactico-materiale a procesului de învățămînt, Ministerul Învățămîntului și Culturii inițiază anual concursuri de material didactic.

Concursul organizat în anul școlar încheiat a arătat că tot mai mulți învățători și profesori, înțelegînd rolul important al materialului didactic în legarea învățămîntului de viață, în însușirea temeinică a cunoștințelor de către elevi, se preocupă să elaboreze materiale originale cît mai variate, cu un accentuat caracter științific și instructiv-educativ.

Cele aproape 100 de lucrări prezentate la concurs reflectă o tematică bogată și multe încercări de elaborare a unor materiale interesante și folositoare școlilor. Unele dintre aceste lucrări au fost premiate la concurs, fiind date în producție sau recomandate spre a fi executate pe plan local cu mijloace proprii. Pot fi citate printre acestea albumul-atlas geografic pentru clasele I—IV sau mapele cu planșe intuitive pentru indeletniciri manuale, care au fost apreciate ca utile și propuse spre editare.

Dintre lucrările de fizică pot fi menționate dispozitivul pentru punerea în evidență a oscilațiilor electrice și undelor electromagnetice și aparatul pentru produs electricitate cu ajutorul apei. Și pentru matematică s-au prezentat unele lucrări interesante, cum sînt lucrarea privind determinarea volumului unui prizmatoid sau panourile cu locuri geometrice — bazate pe ideea materializării acestora prin mijloace mecanice simple.

Un interesant și variat material a fost prezentat pentru științele naturale: albume botanice, zoologice, paleontologice, planșe, mulaje etc. Dintre numeroasele lucrări pentru geografie au fost apreciate ca interesante — în afară de albumul citat mai sus — un album pentru clasele V—XI, unele tablouri și o colecție de jocuri geografice.

Este necesar ca la concursurile ce se organizează în continuare să participe un număr și mai mare de învățători și profesori decît pînă acum. Căutînd să realizeze materiale didactice cît mai bune și mai utile, care să constituie în adevăr inovații în acest domeniu, participanții la concurs trebuie să evite de a reproduce materiale care există deja în școli în diferite variante sau care se confecționează în mod curent în fiecare școală, cum este cazul colecțiilor de litere sau de silabe decupate. Este necesar să se acorde toată grija evitării inexactității sau interpretărilor greșite în hărți, tablouri istorice etc.

În școlile noastre este nevoie în primul rînd de material didactic pentru disciplinele care transmit elevilor cunoștințe și deprinderi practice (fizică, chimie, matematică, științe naturale, geografie, desen), cît și pentru disciplinele nou introduse în planurile de învățămînt și pentru lucrările practice. Acest material didactic trebuie să ajute pe elevi să aplice în mod creator, în cadrul lucrărilor practice sau în producție, cunoștințele căpătate în orele de curs. Iată de ce toți cei care vor participa la concursul de material didactic ce se organizează în acest an sînt chemați să prezinte lucrări care să sprijine în primul rînd predarea disciplinelor amintite mai sus. Sînt necesare lucrări care pot fi folosite la mai multe ore de curs în cadrul aceleiași discipline sau la discipline diferite, cum este cazul truselor sau complexelor de aparate pentru lucrări frontale la chimie, biologie, mecanică, electricitate etc. Este indicat să se prezinte la concurs materiale care, popularizate prin presa de specialitate, să poată fi executate pe plan local în timpul practicii în producție, în cadrul lucrărilor de atelier sau în cercurile de elevi.

Alcătuind lucrări originale, executate cu exigență, care să corespundă scopului instructiv-educativ al muncii în școală, învățătorii și profesorii vor aduce o contribuție de seamă la lărgirea bazei didactico-materiale a învățămîntului, la legarea lui tot mai strînsă de viață.

C. BURA și
L. OLCESCU

★ ★

Pentru a veni în ajutorul celor ce doresc să ia parte la concursul pentru îmbogățirea și perfecționarea materialului didactic — la care pot participa, individual sau în colectiv, toți învățătorii și profesorii, muncitorii, tehnicienii, inginerii și salariații întreprinderilor aparținînd M.I.C. sau altor ministere, artiștii plastici etc. — publicăm mai jos tematica acestuia, precum și unele prevederi din regulamentul concursului [1]).

Tematica concursului prevede:

A) Aparate de laborator (model și documentație tehnică) — **premii de la 500 la 5.000 lei:**

1) trusă pentru lucrări practice de laborator la mecanică pentru clasele a VI-a și a VIII-a; 2) trusă pentru lucrări practice de laborator la electricitate pentru clasele a VII-a și a IX-a; 3) aparat simplu pentru studiul legilor mișcării rectilinii uniforme și mișcării rectilinii uniform variate; 4) trusă pentru experiențe demonstrative la capitolul „Optică fizică"; 5) trusă pentru lucrări practice la cunoștințele agricole și botanică în clasele V—VIII.

B) Hărți (machete scara 1 : 1 și nomenclator) **și albume** (machete scara 1 : 1, tematică și minimum 10 planșe în formă definitivă) — **premii de la 500 la 4.000 lei:**

1) Africa fizică și politică (în medalion harta: Africa economică); 2) planiglobul economic; 3) harta istorică a patriei noastre de la 1848 la 1914; 4) album istoric R.P.R. pentru clasele a IV-a și a VII-a; 5) album istoric pentru istoria modernă și contemporană universală.

C) Diafilme (scenariul) și **diapozitive** (tematica) — **premii de la 500 la 2.000 lei:**

Scenarii de diafilme: 1) Lupta P.C.R. împotriva războiului antisovietic și pentru întoarcerea armelor împotriva hitleriștilor; 2) Răscoala de la 1821; 3) Fabricarea hîrtiei; 4) Stuful și produsele obținute din stuf; 5) Fabricarea zahărului; 6) Fabricarea uleiului și a săpunului; 7) Borzești, marele combinat chimic al patriei noastre; 8) Derivatele petrolului; 9) Din experiența unei școli pentru organizarea practicii în producție în întreprinderi; 10) Principalele mașini unelte cu care lucrăm în atelierele școlii (mașini de găurit, polizor, strung); 11) Cum aplicăm matematica și fizica în lucrările de lăcătușărie; 12) Din experiența unei școli pentru organizarea practicii în producție în agricultură; 13) Unelte și mașini agricole folosite în agricultură; 14) Litoralul Mării Negre.

Scenarii de diapozitive: 1) Muzeul Militar Central; 2) V. I. Lenin — viața și opera (seriile I și II); 3. Legumicultura și valorificarea legumelor; 4) Păsările de curte.

Lucrările pentru concurs se vor trimite la Ministerul Învățămîntului și Culturii, serviciul practică în producție și material didactic (strada Alex. Popov nr. 30, raionul Gh. Gheorghiu-Dej — București), cu mențiunea „Pentru concursul de material didactic". Numele autorului va fi pus într-un plic sigilat, iar pentru evitarea confuziilor, atît pe plicul sigilat cît și pe lucrarea trimisă se va menționa același motto.

Concursul se închide la 31 decembrie 1959.

[1]) *Regulamentul concursului este publicat în Buletinul Ministerului Învățămîntului și Culturii din ianuarie 1957.*

In atenția cititorilor noștri

Aducem la cunoștința cititorilor pe această cale că la 1 octombrie a.c. începe în întreaga țară primirea abonamentelor la „Gazeta învățămîntului" pe anul 1960.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din unitățile școlare, de către factorii poștali oficiile poștale, agențiile poștale și la chioșcurile de difuzare a presei.

Pregătirea profesorului pentru

LECȚIILE DE CUNOȘTINȚE INDUSTRIALE

Predarea cu succes a cunoștințelor elementare de producție industrială introduse cu începere din acest an școlar în planurile de învățămînt pentru clasele a VI-a și a VII-a de la școlile din orașe și centre industriale depinde în mare măsură de nivelul profesional, pedagogic și politico-ideologic al profesorilor, de modul cum aceștia se pregătesc pentru predarea fiecărei lecții.

Pentru a-și desfășura cît mai bine munca, profesorul care predă cunoștințele elementare de producție industrială are datoria să studieze minuțios programa disciplinei sale, pentru a ști ce volum de cunoștințe urmează să-și însușească elevii în decursul anului școlar, ca și ordinea de însușire a acestora. Nu trebuie să înțelegem însă că dacă am studiat programa la începutul anului școlar și am întocmit planul calendaristic, sîntem îndreptățiți să considerăm că știm ce avem de făcut și că nu mai este necesar să studiem pe parcurs prevederile programei. De fapt, prin studierea programei la început de an nu se poate stabili decît volumul de cunoștințe pe care trebuie să și le însușească elevii în decursul anului, numărul lecțiilor de predat, ce material didactic este necesar în predarea lecțiilor — dar nu și volumul de cunoștințe care trebuie predate în cadrul fiecărei lecții. De aceea este necesar să reluăm studiul programei ori de cîte ori începem predarea unei teme noi. Analizînd fiecare temă în parte vom putea stabili problemele mai importante care trebuie subliniate în cadrul acestei teme, care din noțiunile ce compun tema respectivă sînt cunoscute întrucîtva de elevi și care nu le sînt de loc cunoscute și necesită un studiu deosebit etc.

Este bine ca pregătirea profesorului pentru fiecare lecție în parte să nu se desfășoare izolat, de la o lecție la alta, ci în cadrul pregătirii unui sistem de lecții. Aceasta este necesar pentru că programa de cunoștințe elementare de producție industrială prevede pentru fiecare temă un anumit număr de lecții, în funcție de locul pe care îl ocupă acea temă în cadrul disciplinei respective și de volumul de cunoștințe ce trebuie predate. Ținînd seama de acest fapt, profesorii trebuie să sistematizeze fiecare temă pe lecții și să stabilească datele cînd se vor preda acestea. Repartizarea judicioasă a materiei de învățămînt din cadrul unei teme îi permite profesorului să precizeze scopul didactic principal al fiecărei lecții, ce tipuri de lecții și ce metode va folosi etc.

De exemplu, tema „Fonte și oțeluri" (6 ore), din programa de cunoștințe elementare de producție industrială pentru clasa a VI-a, se poate încadra în următorul sistem de lecții: prima lecție — Materii prime necesare fabricării fontei; a doua lecție — Construcția furnalului și funcționarea lui; a treia lecție — Clasificarea fontelor. Proprietățile fizice și mecanice ale fontelor; a patra lecție — Elaborarea oțelului în cuptoare electrice și Martin; a cincea lecție — Clasificarea oțelurilor; a șasea lecție — Proprietățile fizice și mecanice ale oțelurilor. Dezvoltarea producției de fontă și oțel în R.P.R.

Abia după ce am făcut o astfel de repartizare a lecțiilor în cadrul unei teme vom trece la pregătirea fiecărei lecții în parte. Vom începe această pregătire, cum este și firesc, cu fixarea scopului didactic urmărit. De claritatea scopului depind structura lecției, sistematizarea cunoștințelor ce urmează a fi predate, precum și orientarea educativă a lecției.

În funcție de scopul didactic principal urmărit, stabilim etapele lecției. Să luăm un exemplu. În lecția a doua din tema „Fonte și oțeluri", intitulată „Construcția furnalului și funcționarea lui", trebuie să le explicăm elevilor modul cum este construit furnalul în care se fabrică fonta și cum funcționează acesta. Nu vom începe însă lecția direct cu explicarea noilor cunoștințe privind construcția furnalului și funcționarea lui, ci vom verifica întîi în ce măsură și-au însușit elevii cunoștințele predate în lecția anterioară: „Materii prime necesare fabricării fontei". După ce am verificat cunoștințele legate de materiile prime necesare la fabricarea fontei (minereu de fier, combustibil, fondanți), vom trece la explicarea lecției noi, în cadrul căreia elevii vor afla cum se elaborează fonta. Vom folosi ca material didactic o planșă cu un furnal secționat longitudinal, pentru ca elevii să vadă cum sînt repartizate materialele și zonele de temperatură pe înălțime.

Este bine să ne fixăm de la început timpul necesar fiecărei etape, pentru a evita pericolul de a acorda un timp prea mare unei etape în dauna alteia. Vom rezerva cea mai mare parte a lecției — circa 35 de minute — etapei care este cea mai importantă, și anume etapei a doua, în care are loc propriu-zis transmiterea noilor cunoștințe. Trecem apoi la alcătuirea planului.

Ce trebuie să cuprindă planul lecției? În legătură cu această problemă nu se pot da indicații șablon, care să fie valabile în toate cazurile, datorită aspectelor diferite sub care se prezintă materia ce urmează să fie predată la fiecare lecție în parte. În orice caz, însă, planul unei lecții de comunicare de noi cunoștințe trebuie să cuprindă data cînd se ține lecția, titlul și scopul, metodele de predare, materialul didactic. În continuare, planul cuprinde structura propriu-zisă a lecției, în funcție de tipul acesteia — și anume: verificarea cunoștințelor, anunțarea lecției noi, conținutul cunoștințelor noi, metodele de predare a acestora și fixarea lor.

Practica a dovedit că cu cît un profesor are o experiență didactică mai redusă, cu atît planul lecției trebuie să fie mai amănunțit. Avînd în vedere faptul că inginerii și tehnicienii care predau cunoștințele de producție industrială nu au experiență în învățămînt, este necesar ca ei să-și întocmească planuri amănunțite, mai ales sub aspect metodic (de exemplu, ce întrebări vor pune elevilor pentru a-i conduce la concluziile la care vor să ajungă, cînd și cum vor folosi materialul didactic etc.). Pe măsură ce dobîndesc experiență în munca didactică, planurile vor deveni mai concise.

Cele spuse mai sus se adresează tocmai acestor profesori, care nu au experiență în învățămînt și pregătire pedagogică. În unele școli, însă, cunoștințele industriale sînt predate de profesorii de fizică și chimie. Aceștia cunosc bine metodica predării, dar trebuie să-și completeze cunoștințele în ceea ce privește specialitatea. Ei trebuie să consulte în acest scop o serie de materiale, cum sînt, de exemplu, manualele „Organizarea producției industriale" și „Tehnologia metalelor", documentele de partid și de stat privitoare la dezvoltarea industriei noastre, volumul „Dezvoltarea producției socialiste în R.P.R.".

Pregătirea sistematică a profesorilor de cunoștințe industriale pentru lecție le va permite să expună materia clar, la un nivel științific și ideologic corespunzător, să aleagă metodele și procedeele cele mai potrivite.

TEODOR GH. MUCICĂ

NE PREOCUPĂ
legarea învățămîntului de producție

Una din problemele cele mai importante care preocupă acum, la începutul noului an școlar, colectivul pedagogic al școlii medii „Mihail Eminescu" din Capitală o constituie legarea învățămîntului de producție. Aceasta cu atît mai mult cu cît școala noastră — potrivit sarcinii date de secția de învățămînt a raionului N. Bălcescu — va deveni un centru de aplicare și popularizare a experienței avansate în acest domeniu, iar atelierele noastre vor fi folosite și de alte școli.

Problemele legate de realizarea acestor sarcini au fost dezbătute pe larg mai întîi de comisia de politehnizare, apoi de toate cadrele didactice, insistîndu-se îndeosebi asupra studierii programelor, utilării atelierelor în funcție de prevederile acestora, repartizării elevilor pe grupe. Experiența acumulată de școală în anii trecuți în ceea ce privește coordonarea predării unor lecții de fizică, chimie, matematică, desen etc. cu activitatea de atelier, precum și în ceea ce privește metodica predării de către maiștri-instructori a noțiunilor teoretice necesare însușirii deprinderilor practice, ne este de un mare folos acum.

Încă din anii trecuți în școala noastră a funcționat un atelier de tîmplărie, în care s-au efectuat lucrări de prelucrare a lemnului. Acest atelier va fi completat cu noi unelte și utilaje. Pe lîngă aceasta, în școală va lua ființă un atelier de lăcătușărie pentru practica elevilor din clasele V-IX, un atelier auto pentru elevii claselor a X-a și un cabinet de electrotehnică pentru elevii claselor a XI-a. Înzestrarea acestor ateliere noi se va realiza cu sprijinul Ministerului Învățămîntului și Culturii, al secției de învățămînt raionale și în special cu ajutorul unor întreprinderi și unități industriale care ne livrează utilaj și scule. Așa, de pildă, Trustul de construcții și montaje energetice ne ajută să înzestrăm atelierul de lăcătușărie cu bancuri de lucru, motoare electrice, forje, polizoare electrice, bormașine electrice de mînă și altele, și ne livrează de asemenea o autocamionetă „Praga". Școala primește utilaje și de la uzinele „Republica", precum și de la alte uzine.

Trebuie să menționăm sprijinul deosebit pe care ni-l acordă comitetul de părinți din școală. Numeroși muncitori, tehnicieni și ingineri — părinți ai elevilor noștri, care au înțeles pe deplin importanța legării învățămîntului de producție — ne sprijină în organizarea și înzestrarea atelierelor.

Elevii claselor V-VII urmează să capete cunoștințe elementare de producție industrială lucrînd în atelierele școlare sau chiar în unele întreprinderi din raion, după specificul temei predate. Practica elevilor în școală se va desfășura sub conducerea unor specialiști.

Elevii claselor a VIII-a vor efectua aplicațiile practice în atelierele de lăcătușărie ale școlii, iar elevii claselor a IX-a vor lucra în continuare la întreprinderea „Steaua Roșie", unde în cursul anului școlar trecut au obținut rezultate deosebit de frumoase. Elevii din clasele a X-a vor studia automobilul în atelierul auto din școală. Atelierul dispune de două autocamioane, care vor fi folosite pentru cunoașterea de către elevi în mod sistematic a mecanismelor și sistemelor motorului. Pe autocamioneta „Praga" elevii vor studia modul de funcționare a mașinii și conducerea ei. Va fi acordată o atenție specială manevrării, reviziei, reparației și conducerii de către elevi a automobilului. Pentru elevii claselor a XI-a, care vor studia aparate și mașini electrice cu aplicații practice, amenajăm un cabinet de electrotehnică. Spre a se asigura condiții cît mai bune de desfășurare a lucrărilor practice cu acești elevi am luat măsuri ca unele lucrări mai dificile să fie efectuate în întreprinderile din raion sau la școala profesională de pe lîngă fabrica „Electromagnetica". În vederea completării cunoștințelor tehnice ale elevilor ne-am propus să înființăm și un cerc de radiofonie.

Desigur că legarea învățămîntului de viață, de producție se va realiza și pe alte căi. Se va acorda mai multă atenție lucrărilor practice de laborator la fizică, chimie, biologie. Profesorii de matematică, de fizică, de chimie vor rezolva mai multe probleme cu date privind producția industrială și agricolă. Se vor organiza numeroase vizite în întreprinderi.

Realizarea unui învățămînt legat de viață, de producție, este condiționată și de modul în care profesorii și maiștrii-instructori ai școlii își îndeplinesc sarcinile în acest domeniu. Comitetul de instituție și comisia de politehnizare din școală și-au propus ca o sarcină din cele mai importante să-i mobilizeze pentru a obține noi succese în această activitate.

Comitetul de instituție, pe lîngă ajutorul acordat școlii în organizarea atelierelor, în înzestrarea lor cu utilaj, în organizarea lucrărilor de atelier, și-a propus să se ocupe în mod special de studierea și valorificarea experienței înaintate în domeniul legării învățămîntului de producție. În școala noastră a fost acumulată în anul școlar trecut o experiență bogată în ceea ce privește practica de vară în producție a elevilor. Multe din aceste învățăminte vor fi folosite în cursul anului școlar în organizarea și desfășurarea practicii elevilor. Experiența pe care o vom căpăta în acest an școlar va fi studiată în cadrul comisiilor metodice de matematică, fizică, chimie, precum și în cadrul comisiei de politehnizare din școală și al consfătuirilor de muncă pe care le vom organiza, pentru ca apoi să fie extinsă și în alte școli.

Toată activitatea pe care o desfășurăm pe linia legării învățămîntului de practică, de producție, este menită să-i pregătească pe elevii noștri pentru viață, să contribuie la dezvoltarea dragostei lor pentru patrie, pentru realizările regimului democrat-popular.

V. GEORGESCU
președintele Comitetului de instituție

prof. M. SCHEIN
responsabilul comisiei de politehnizare de la Școala medie „M. Eminescu" din Capitală

Familiarizarea noilor ucenici cu meseria

Primind în anul I numeroși ucenici noi, colectivul didactic al școlii noastre caută cele mai potrivite căi pentru a-i familiariza cu meseria pe care urmează să și-o însușească. Aceasta are o mare însemnătate atît pentru buna desfășurare ulterioară a învățămîntului practic, cît și pentru stimularea interesului și dragostei ucenicilor față de meserie.

În primele zile de școală, pentru a le da ucenicilor o imagine de ansamblu asupra meseriei lor, și a mașinilor cu care vor lucra, le-am prezentat colecții de mostre din toate tipurile de țesături, fotografii mărite ale diferitelor tipuri de utilaje textile, planșe reprezentînd procese tehnologice de fabricație, piese executate de ucenicii seriilor anterioare etc.

Am organizat apoi cu ei o vizită în atelierul-școală de țesătorie. În timpul acestei vizite mașinile nu au funcționat, dar de fiecare dată cînd maistrul-instructor s-a oprit în fața une mașini, aceasta a fost pusă pentru cîteva minute în stare de funcționare. Faptul că mașinile nu au funcționat a asigurat în atelier liniștea necesară unei explicații în bune condițiuni, iar scurta demonstrație a felului cum lucrează fiecare mașină a menținut trează atenția, deci și interesul ucenicilor.

Am trecut apoi mai departe, la organizarea unei vizite în întreprindere, dînd ucenicilor posibilitatea să cunoască de la început secțiile fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej", unde vor lucra mai tîrziu. Vizitînd întreprinderea le-am atras atenția asupra graficelor de producție și graficelor privind întrecerea socialistă, asupra panourilor ce cuprind chipurile fruntașilor în producție și realizările acestora. Am trecut pe la cabinetele tehnice, pentru a-i ajuta pe ucenici să cunoască în linii generale importanța inovațiilor și raționalizărilor din producție. În secții le-am arătat cum se desfășoară în practică procesele tehnologice și cum funcționează mașinile care le-au fost descrise în atelierul-școală. În încheierea vizitei le-am arătat amănunțit produsele finite ale întreprinderii.

Va contribui mult la familiarizarea noilor ucenici cu meseria cabinetul tehnic pe care-l amenajăm acum pe lîngă atelierul de țesătorie din școală. Cu sprijinul pe care îl primim din partea întreprinderilor vom putea completa noul cabinet cu mașinile cele mai moderne, astfel încît ucenicii să fie deprinși cu cele mai raționale și avansate metode de muncă. Tot aci vor avea loc proiecții de diafilme, cu ajutorul cărora ucenicii vor putea studia amănunțit kinograma principalelor metode de muncă folosite în specialitatea lor. De asemenea, războiul-școală, care se montează acum în cabinet, îi va ajuta pe ucenici să execute în condiții optime fazele de lucru care formează operația țesutului. Exercițiile aplicate la diferitele faze componente ale țesutului vor fi urmărite și analizate de întreaga grupă de ucenici. În acest fel, cabinetul tehnic va ajuta într-o mare măsură la deprinderea ucenicilor cu analiza rezultatelor muncii pe care o depun și a modului cum și-au însușit deprinderile înaintate de muncă.

O sarcină importantă care stă în fața noastră și a cărei îndeplinire depinde de colaborarea strînsă între profesorii de specialitate și maiștrii-instructori o constituie cunoașterea fiecărui ucenic în parte pentru a porni, pe această bază, la închegarea colectivului clasei. În cunoașterea ucenicilor ne vor fi de mare folos noile caiete de practică, introduse chiar din primele zile ale activității ucenicilor. Deocamdată ei își înseamnă aici ce i-a impresionat mai mult, ce lucrări îi atrag. Mai tîrziu vor nota și observațiile lor cu privire la anumite detalii tehnice, la procedeele de lucru folosite etc. Cunoscînd toate aceste note, vom putea acționa de la început în mod eficace în direcția formării profesionale a ucenicilor și a educării lor ca muncitori înaintați.

Ing. GABRIEL BILIG
profesor la Școala profesională „Gh. Gheorghiu-Dej" București

Primele săptămîni la clasa I-a

Calitatea primelor lecții din anul școlar exercită o influență puternică, în multe cazuri hotărîtoare, asupra desfășurării muncii în tot restul anului. Acest fapt este îndeosebi valabil pentru învățătorii care predau la clasa I-a a școlilor elementare. In nici o altă clasă educatorul nu se află în fața unui material uman atît de variat ca aici. Copiii veniți din grădinițe au, într-o măsură oarecare, obișnuința vieții în comun; ceilalți, care au stat pînă acum acasă, se simt stingheriți în mediul nou al școlii și nu-și pot valorifica, din cauza aceasta, nici puținele deprinderi și cunoștințe pe care le au. Unii nu știu nici măcar să țină creionul în mînă; alții cunosc de acasă literele sau știu să scrie și să citească.

In primele săptămîni trebuie puse temeliile cunoștințelor și comportării viitoare ale fiecărui copil în parte. Învățătorul trebuie să identifice sfera și conținutul cunoștințelor acumulate de copii și să pornească la așezarea bazelor necesare predării cu succes a cititului și scrisului. Acestui scop îi servește perioada de pregătire prevăzută în programa clasei I.

După cum se știe, această perioadă cuprinde trei sarcini concomitente: pregătirea predării cititului, însușirea cunoștințelor elementare necesare pentru învățarea scrisului și asimilarea regulilor elementare ale purtării în școală. Mă voi referi la unele aspecte ale primelor două sarcini — și anume la acele aspecte care ridică mai multe probleme.

Cu privire la perioada de pregătire a cititului, programa școlară prevede, înainte de toate, învățarea în mod practic a noțiunilor de propoziție cuvînt, silabă, sunet și literă. Abecedarul, ținînd seamă de acest lucru, cuprinde în primele 10 pagini o serie de ilustrații potrivite pentru alcătuirea de propoziții, pentru descompunerea acestora în cuvinte și a cuvintelor în silabe, iar după o pagină destinată repetării acestor noțiuni, trece la sunete și litere. In legătură cu aceasta se ivește în fața învățătorului prima problemă: ce anume și cît trebuie să învețe copiii despre aceste noțiuni? Unii dintre ei se întreabă chiar dacă aceste cunoștințe de ordin gramatical sînt necesare pentru pregătirea predării cititului, cu atît mai mult, cu cît gramatica se predă ca obiect de învățămînt după perioada abecedarului. Și, înainte de toate: ce anume trebuie să știe copiii despre aceste noțiuni acum, la începutul anului, și ce trebuie să învețe mai tîrziu, la lecțiile de gramatică?

Sub această formă, problema însăși este pusă greșit. Nu este vorba aici de o repartizare proporțională a materiei de învățămînt la gramatică. Indicația programei că elevii vor fi familiarizați cu propoziția nu înseamnă că trebuie să le dăm o definiție a acesteia, ci să-i facem s-o recunoască. Să și dea seama, de exemplu, că o povestire poate fi descompusă în mai multe părți și că aceste părți se numesc propoziții. La fel trebuie pusă problema și în ceea ce privește descompunerea propoziției în cuvinte și silabe, sau a silabelor în sunete: nu trebuie să cerem copiilor să definească aceste noțiuni, ci să le stăpînească în mod practic, pentru a-și forma deprinderea de a face analiza și sinteza vorbirii.

Și acum ceva despre cea mai frecventă greșeală în domeniul intuirii sunetelor. Programa prevede intuirea acestora pe baza unor sunete ușor de pronunțat și de perceput. Învățătorii lipsiți de experiență nu dau însă suficientă atenție deprinderii copiilor de a rosti sunetele corect, nealterat, și sînt înclinați să înceapă fără nici o pregătire prealabilă predarea literelor. Se ocupă, firește, și de sunetul respectiv, dar numai în treacăt, ca un fel de introducere a lecției. In felul acesta însă rămîne neîndeplinită tocmai sarcina esențială a perioadei de pregătire: formarea auzului fonetic al copilului, formarea deprinderii de a simți, de a recunoaște în vorbire elementele ei cele mai mici: sunetele. Iată de ce fiecare învățător are datoria să acorde cea mai mare grijă deprinderii copiilor de a deosebi și rosti corect sunetele.

Exercițiile de analiză și sinteză sînt deopotrivă de importante atît pentru pregătirea predării cititului cît și pentru pregătirea predării scrisului — care sînt, de altfel, greu de despărțit. Totuși va trebui să ne ocupăm în mod special de unele aspecte legate de pregătirea învățării scrisului.

Învățătorii care predau la clasa I-a surid adeseori văzînd eforturile disperate depuse de micii lor elevi pentru trasarea liniilor celor mai simple. Unii copii încep să transpire, se plîng de dureri în spate, în braț, în degete și abia reușesc să scrie o jumătate de rînd. Acest lucru se datorește faptului că nu sînt deprinși cu mînuirea creionului și că la ei mișcările mușchiulare necesare acțiunii de scriere nu sînt încă coordonate. Firește, și acest lucru necesită o anumită pregătire. Tocmai din acest motiv procedează just învățătorii care nu pretind de la început elevilor să aștearnă pe hîrtie elementele scrisului, ci le dau, la primele lecții, doar sarcina de a desena cîte ceva după plac. Desenînd diferite obiecte, animale etc. copiii își însușesc o anumită deprindere în mînuirea hîrtiei și creionului, în păstrarea poziției corespunzătoare a degetelor, a trupului. Această deprindere face cu putință ca, după cîtva timp, ei să-și poată concentra atenția și asupra scrisului propriu-zis.

Să nu uităm să informăm copiii despre rostul liniaturii din caiet. Vom evita o mulțime de dificultăți și eșecuri dacă încă în perioada de pregătire îi vom deprinde cu respectarea liniaturii caietelor, cu rolul fiecărei linii. Căci în multe cazuri copilul nu respectă liniatura din simplul motiv că nu i s-a atras atenția asupra acestui amănunt important.

Sarcini mari stau în fața învățătorilor în primele săptămîni de școală. Cu atît mai mari și mai importante, cu cît perioada de pregătire nu privește numai o anumită parte din materialul de predat în cadrul clasei I-a, ci are o mare importanță pentru întreg procesul de însușire a cititului și scrisului și chiar pentru munca anilor următori.

ILONA LASZLOFFY MARTON

De vorbă cu

PROFESORII CARE PREDAU LA SERAL

In clasele a VIII-a ale școlilor serale a intrat un nou contingent de tineri muncitori, cărora partidul și guvernul le-au deschis largi și bogate perspective de însușire a științei și culturii. Profesorii lor, însuflețiți de dragoste și devotament pentru cauza instruirii tineretului muncitor, vor să-i pregătească bine, să-i ajute ca paralel cu munca în producție să-și însușească temeinic cunoștințele predate în școală.

Iată ce ne-au declarat cîteva cadre didactice din școlile serale despre felul cum își propun să lucreze cu elevii lor.

Cît mai bune condiții de învățătură...

Una din problemele care stau în centrul preocupărilor mele în această perioadă este ca, împreună cu întregul colectiv didactic al școlii și cu ajutorul întreprinderilor în care lucrează elevii noștri, să le asigurăm acestora condiții de învățătură cît mai bune. Cu sprijinul întreprinderii pe lîngă care funcționează școala noastră și cu sprijinul chiar al multora dintre elevii muncitori a fost reparat întregul mobilier al școlii și a fost pus la punct materialul didactic. In prezent ne preocupăm de lărgirea laboratorului de chimie și în cel mai scurt timp vom realiza și acest lucru: laboratorul va fi înzestrat cu aparatura necesară și va dispune de încă o cameră, obținută printr-o mai judicioasă folosire a încăperilor școlii.

Multă grijă am acordat repartizării pe clase a elevilor înscriși în clasa a VIII-a, căutînd să-i grupăm, pe cît este posibil, pe întreprinderi, deoarece am considerat că acest fapt le va înlesni într-ajutorarea în pregătirea lecțiilor. In același timp, responsabilii pe întreprinderi vor putea să urmărească mai ușor frecvența și activitatea în școală a elevilor din unitățile lor.

Ținînd seama de faptul că elevii claselor a VIII-a au nevoie de mai mult sprijin pentru a se obișnui cu dubla lor activitate — în producție și la școală — am repartizat ca diriginți la aceste clase pe cei mai buni profesori și în primul rînd pe aceia care au făcut parte din comisia pentru probele de verificare a cunoștințelor. Acești profesori au avut posibilitatea să-i cunoască pe elevii clasei a VIII-a atît sub aspectul bagajului lor de cunoștințe, cît și sub aspectul activității lor în producție, iar acum știu cum să se apropie de fiecare.

Cadrele didactice care predau la clasele a VIII-a au fost îndrumate să le arate elevilor cum să ia notițe și cum să studieze individual la fiecare obiect în parte. Vom organiza o serie de consfătuiri între elevii fruntași din clasele mai mari și elevii claselor a VIII-a, în care elevii claselor mai mari le vor împărtăsi celor ce au pășit acum în școala medie aspecte din experiența lor în împletirea muncii din producție cu munca din școală.

Pentru a ridica nivelul activității instructiv-educative am prevăzut discutarea în consiliul pedagogic a unor teme privind fixarea cunoștințelor în clasă, volumul și conținutul temelor date pentru acasă, legarea predării de specificul muncii pe care o desfășoară elevii în producție etc. In scopul întăririi legăturii între școală și întreprinderile unde lucrează elevii vom organiza consfătuiri ale cadrelor didactice cu tehnicienii și inginerii din aceste întreprinderi, pentru a discuta împreună problemele ce ne interesează. Cu acest prilej tehnicienii și inginerii vor da profesorilor de specialitate și unele consultații. De pildă, nu peste mult timp se va da o consultație cu tema „Mișcarea mecanică. Construcția, funcționarea și rolul cutiei de viteze la unele mașini unelte".

Problemele pe care le ridică buna pregătire a elevilor școlii serale sînt numeroase, dar colectivul nostru este hotărît să muncească cu eforturi înzecite pentru a contribui la formarea cadrelor de intelectuali ieșiți din rîndul clasei muncitoare pe care îi așteaptă construcția socialismului

NICOLAE STANESCU
directorul Școlii medii serale de pe lîngă Filatura Romînă de Bumbac din Capitală

Profesoara de geografie Maria Oprea de la secția serală a Școlii medii „Aurel Vlaicu" din Capitală verifică pregătirea tînărului Tudor Tîrlea, cazangiu la Atelierele „Grivița Roșie", elev în clasa a VIII-a „E".

Toată atenția legăturii cu producția

Urmărind să-i înarmez pe elevii mei cu cunoștințe temeinice de fizică, țin seama de faptul că acest scop poate fi atins numai printr-o legătură strînsă între problemele teoretice predate în cadrul lecției și problemele producției industriale și agricole, problemele tehnicii moderne. De aceea caut să folosesc cît mai mult, în explicarea chestiunilor teoretice studiate în cadrul lecțiilor, cunoștințele dobîndite de elevi în munca lor din producție.

Un accent deosebit voi pune în acest an școlar pe formarea la elevi a deprinderilor de a rezolva probleme cu conținut concret strîns legat de realizările din fabricile și uzinele din orașul și regiunea noastră. Pe elevii din clasele mai mari am să-i stimulez să alcătuiască ei înșiși probleme legate nemijlocit de locul lor de producție. De exemplu, probleme legate de măsurarea rezistențelor electrice, probleme referitoare la forța electromotoare, la transformarea curentului alternativ etc.

Cu sprijinul comisiei metodice din școală și al întreprinderilor în care lucrează elevii, am căutat să pregătesc tot materialul didactic necesar predării precum și aparatura necesară efectuării lucrărilor de laborator prevăzute în programă. Cu ajutorul elevilor-muncitori a fost confecționat un aparat pentru producerea undelor electromagnetice, un aparat pentru demonstrarea autoinducției, aparate pentru producerea inducției electromagnetice etc.

Ținînd o strînsă legătură cu întreprinderile în care lucrează elevii mei, cunoscîndu-i pe aceștia la locul lor de producție, am să urmăresc ca, odată cu transmiterea cunoștințelor de fizică la nivelul științific accesibil, să contribui într-o măsură cît mai mare și la ridicarea nivelului lor de calificare profesională.

POMPILIU TEAHA
profesor fruntaș, Secția serală a Școlii medii nr. 1 din Timișoara

Pentru un nivel ridicat de cultură generală

Predau elevilor din școala serală lecții de limba și literatura romînă — lecții care au un rol important în dezvoltarea orizontului lor de cultura generală. Înțelegînd însemnătatea pe care o are în această privință specialitatea mea, caut să-i ajut pe elevi să înțeleagă cît mai adînc cunoștințele de teorie a literaturii și istoria literaturii noastre clasice și contemporane. Pentru a face ca acest studiu să-i intereseze și să-i atragă pe elevi, voi organiza regulat cu ei discuții asupra textelor citite, îi voi duce să vadă spectacole ce prezintă, de exemplu, unele opere dramatice care intră în programa de învățămînt, îi voi antrena să participe, în măsura timpului de care dispun, la activitatea unor cercuri literare etc. In acest fel cred că îi voi ajuta pe elevi să înțeleagă și să adîncească mai ușor conținutul de idei al unei opere literare și valoarea ei artistică.

Ținînd seama de faptul că prin noul program de învățămînt elevii școlii medii serale dispun acum de mai mult timp liber, voi avea posibilitatea să vizitez cu ei în mai mare măsură decît în anii trecuți și muzee, expoziții etc. Atît în cadrul unor lecții cît și prin consfătuiri cu elevii în afara lecțiilor, am să caut să-i inițiez asupra sezisării sensului profund al unor opere de artă, să-i ajut să înțeleagă în ce constă realismul socialist în arta noastră plastică, în muzică, în teatru etc.

Intreagă această activitate de lărgire a orizontului cultural al elevilor mei o voi axa pe educarea lor în spiritul patriotismului socialist, în spiritul dragostei nețărmurite pentru popor și pentru Partidul Muncitoresc Romîn.

Voi urmări de asemenea reîmprospătarea continuă a cunoștințelor de gramatică ale elevilor. Periodic am să-mi rezerv timp pentru analiza sintactică și morfologică a unor lucrări de control curent sau a unor fragmente din operele citite cu elevii în clasă.

De pe acum munca noastră — a mea și a elevilor — a început să se desfășoare din plin. Sînt încredințată că, datorită pasiunii pentru învățătură a tinerilor muncitori, ea va da roade tot mai bune.

Paraschiva JUVERDEANU
profesoară la Secția serală a Școlii medii nr. 6 din Capitală

Programa de Istoria R. P. R.

pentru clasa a XI-a (2 ore săptămînal — 66 de ore anual) — PROIECT

INTRODUCERE — 1 oră

a. Obiectul istoriei Romîniei; materialismul istoric — concepția științifică asupra dezvoltării societății omenești; rolul determinant al maselor în dezvoltarea societății omenești pe teritoriul Republicii Populare Romîne.

b. Izvoarele istoriei Romîniei; periodizarea istoriei Romîniei.

c. Construirea societății socialiste — sarcina istorică a întregului nostru popor muncitor; rolul conducător al Partidului Muncitoresc Romîn. Victoria inevitabilă a socialismului și comunismului în lumea întreagă.

d. Importanța studierii istoriei patriei.

EPOCA VECHE (pînă la sfîrșitul sec. III e.n.) — 4 ore

I. ORINDUIREA COMUNEI PRIMITIVE PE TERITORIUL REPUBLICII POPULARE ROMÎNE (pînă în sec. I i.e.n.) — 2 ore

1. Patria noastră în epoca pietrei — 1 oră

a. Trăsăturile generale ale orînduirii comunei primitive pe teritoriul țării noastre.

b. Vechimea și continuitatea vieții omenești pe teritoriul Republicii Populare Romîne; periodizarea orînduirii comunei primitive pe teritoriul patriei noastre.

c. Apariția și consolidarea societății primitive (paleoliticul și mesoliticul — pînă la 4000 î.e.n.): datele arheologice; nomadismul; dezvoltarea graiului articulat; unelte și arme; folosirea focului; hrana, îmbrăcămintea și locuințele; începutul organizării gentilice (ginta patriarhală).

d. Dezvoltarea societății primitive pe teritoriul patriei noastre în neolitic (4000 î.e.n. — 1700 î.e.n.): datele arheologice; începuturile agriculturii — trecerea la viața sedentară; începutul creșterii animalelor; Engels despre prima mare diviziune socială a muncii; prima mare diviziune socială a muncii pe teritoriul patriei noastre; meșteșugurile casnice (torsul, prelucrarea lemnului, ceramica); așezările omenești; ginta patriarhală; consolidarea organizării tribale; cultul religios; arta primitivă.

e. Importanța studierii epocii pietrei.

2. Dezvoltarea societății primitive în epoca metalelor; civilizația geto-dacilor; descompunerea comunei primitive pe teritoriul patriei noastre — 1 oră

a. Periodizarea și trăsăturile epocii metalelor pe teritoriul Republicii Populare Romîne (bronzul — 1700 î.e.n. — 800 î.e.n.; fierul — de la 800 î.e.n.); datele arheologice; dezvoltarea forțelor de producție; a doua mare diviziune socială a muncii; progresele agriculturii, meșteșugurilor și schimbului; cele mai vechi populații cunoscute pe teritoriul patriei noastre (tracii, geto-dacii); cristalizarea triburilor geto-dacice.

b. Civilizația geto-dacilor: ocupațiile, așezările și locuințele lor; legăturile geto-dacilor cu tracii sudici, cu orașele state sclavagiste grecești și cu sciții (influențele reciproce; progresele culturii fierului în Dacia — dezvoltarea forțelor de producție și a schimbului); organizarea socială a geto-dacilor (organizarea gentilică; apariția diferențierii sociale — descompunerea comunei primitive pe teritoriul patriei noastre; apariția uniunilor de triburi în Dacia).

II. ORINDUIREA SCLAVAGISTĂ ÎN DACIA (sec. I î.e.n. — sfîrșitul sec. III e.n.) — 2 ore

1. Formarea statului dac. Cucerirea Daciei de către romani — 1 oră

a. Trăsăturile generale ale orînduirii sclavagiste pe teritoriul țării noastre.

b. **Formarea statului dac.** Uniunile de triburi în timpul lui Dromichete; democrația militară; luptele de apărare împotriva macedonenilor. Invazia celților. Dezvoltarea prelucrării fierului și a ceramicei în Dacia. Statul dac timpuriu în timpul lui Burebista (întărirea aristocrației; luptele cu celții). Expansiunea romană la Dunărea de jos; începutul penetrației romane în Dacia. Statul sclavagist dac în timpul lui Decebal: accentuarea diferențierii sociale (clasele sociale, sclavia în Dacia preromană — caracterul ei patriarhal); întinderea statului dac; organizarea militară a geto-dacilor; religia lor; construcțiile dacice (civile, militare și religioase); folosirea scrierii.

c. **Cucerirea Daciei de către romani.** Cauzele și caracterul războaielor daco-romane (politica cotropitoare a imperiului sclavagist roman — cauza principală a războaielor daco-romane). Luptele din timpul lui Domițian; însemnătatea tratatului din anul 89; organizarea apărării Daciei de către Decebal. Cucerirea Daciei: Imperiul Roman în timpul lui Traian; primul război dacic (cauzele și rezultatele lui); al doilea război dacic (marile pregătiri romane; principalele lupte); eroismul poporului dac în luptele pentru apărarea patriei; cauzele înfrîngerii dacilor; transformarea unei mari părți din Dacia în provincie romană. Dacii liberi (carpii, costobocii); continuarea luptei împotriva imperiului sclavagist roman.

2. Dacia în timpul stăpînirii romane — 1 oră

a. Hotarele Daciei romane; situația populației băștinașe; continuitatea dacilor; colonizarea romană în Dacia.

b. Dezvoltarea social-economică: dezvoltarea economiei sclavagiste în Dacia romană (agricultura, meșteșugurile, meritul, comerțul); asociațiile meșteșugărești; principalele orașe și drumuri; clasele sociale (dezvoltarea relațiilor sclavagiste în Dacia romană; producătorii liberi; situația țărănimii dacice); ascuțirea luptei de clasă (formele și însemnătatea ei în slăbirea orînduirii sclavagiste în Dacia); apariția colonatului în Dacia (rolul lui în destrămarea relațiilor de producție sclavagiste).

c. Organizarea administrativă a Daciei romane; armata romană din Dacia — instrument important al stăpînirii sclavagiste romane; contribuția armatei romane la romanizarea dacilor.

d. Cultura romană în Dacia: răspîndirea limbii și scrierii latine; construcțiile romane; procesul de romanizare în Dacia. Influența romană în afara provinciei.

e. Eliberarea Daciei: rolul determinant al luptei de clasă în slăbirea și înlăturarea stăpînirii sclavagiste romane; împletirea luptei de clasă cu atacurile dacilor liberi și ale popoarelor migratoare; retragerea aureliană — expresie a procesului descompunerii orînduirii sclavagiste și a decăderii imperiului sclavagist roman.

f. Continuitatea daco-romanilor în Dacia; însemnătatea ei pentru dezvoltarea istorică a poporului nostru.

g. Caracterul și însemnătatea istorică a stăpînirii romane în Dacia.

EPOCA MEDIE (premizele, formarea, dezvoltarea și descompunerea orînduirii feudale pe teritoriul Romîniei = secolul IV mijlocul sec. XIX) — 20 de ore.

I. PERIOADA DE TRECERE LA FEUDALISM (sec. IV — sec. X e.n.) — 2 ore

1. Dacia în timpul migrației popoarelor — 1 oră

a. Situația daco-romanilor la începutul marii migrații: elementul romanic de la Dunărea de jos după retragerea aureliană; situația social-economică din Dacia; descompunerea societății sclavagiste în Dacia — dispariția treptată a relațiilor de producție sclavagiste; trecerea la feudalism pe teritoriul patriei noastre.

b. Primele popoare migratoare (popoarele germanice și turanice); relațiile lor cu populația băștinașă; influența limitată a primelor popoare migratoare asupra dacoromanilor.

c. Continuitatea legăturilor cu romanitatea balcanică; influența romano-bizantină în nordul Dunării (caracterul și însemnătatea ei); situația dacoromanilor după primul val de migrație; răspîndirea creștinismului în Dacia.

d. Pătrunderea slavilor pe teritoriul patriei noastre și în Peninsula Balcanică; dislocarea masei romanice de răsărit; convețuirea dacoromanilor cu slavii (dezvoltarea vieții social-economice în Dacia ca urmare a influenței reciproce dintre dacoromani și slavi); premizele orînduirii feudale pe teritoriul patriei noastre.

e. Migrația bulgarilor și migrația ungurilor (influența lor limitată asupra dezvoltării poporului romîn).

f. Urmările marii migrații asupra procesului dezvoltării societății omenești pe teritoriul patriei noastre.

2. Formarea poporului romîn și limbii romîne — 1 oră

a. Condițiile istorice în care s-a format poporul romîn și limba romînă (dezvoltarea societății dacice, stăpînirea romană în nordul Dunării, convețuirea dacoromanilor cu slavii).

b. Formarea poporului romîn: elementele constitutive și etapele de formare (traco-dacii; romanizarea lor; contopirea slavilor din Dacia cu dacoromanii — desăvîrșirea procesului de formare a poporului romîn în sec. VII—X e.n.).

c. Formarea limbii romîne: romanizarea Daciei ca bază a formării limbii romîne (caracterul latin al limbii romîne oglindit în gramatică și lexic); influența slavă (îmbogățirea limbii noastre cu termeni de origine slavonă).

d. Caracterul romanic al poporului romîn și al limbii romîne; importanța continuității și unității istorice a poporului romîn pe teritoriul Republicii Populare Romîne.

II. CRISTALIZAREA FEUDALISMULUI ȘI FORMAREA STATELOR FEUDALE ROMÎNEȘTI (sec. X—XIV) — 2 ore

1. Cristalizarea societății feudale pe teritoriul patriei noastre în sec. X—XIII. Formarea voievodatului Transilvaniei — 1 oră

a. Lenin despre trăsăturile orînduirii feudale; trăsăturile generale și periodizarea orînduirii feudale pe teritoriul patriei noastre.

b. **Dezvoltarea social-economică și politică a societății omenești pe teritoriul patriei noastre în secolele X—XIII.** Dezvoltarea forțelor de producție; obștiile țărănești; accentuarea procesului de diferențiere socială în perioada feudalismului timpuriu — cristalizarea relațiilor de producție feudale pe teritoriul patriei noastre. Ultimele migrațiuni (pecenegii și cumanii). Primele formațiuni politice romînești — cnezatele și voievodatele din Transilvania, Dobrogea, cîmpia munteană și Moldova. Cristalizarea feudalismului la popoarele vecine. Stăpînirea bizantină în Dobrogea. Influența statului feudal kievean. Statul feudal romîno-bulgar și influența lui în nordul Dunării.

c. **Formarea și dezvoltarea voievodatului Transilvaniei pînă în sec. XIII.** Începutul pătrunderii ungurilor în Transilvania; cucerirea cnezatelor și voievodatelor romînești din Transilvania de către statul feudal ungar; lupta eroică a poporului romîn din Transilvania pentru apărarea libertății sale. Constituirea voievodatului Transilvaniei. Colonizarea secuilor și sașilor. Întărirea procesului de feudalizare în Transilvania. Accentuarea tendinței de autonomie a voievodatului Transilvaniei. Cavalerii teutoni în Transilvania. Însemnătatea întemeierii Transilvaniei.

d. Năvălirea tătarilor și urmările ei.

2. Întemeierea Țării Romînești și a Moldovei — 1 oră.

a. Condițiile istorice interne și internaționale în care s-au format statele feudale Țara Romînească și Moldova: dezvoltarea social-economică și politică a romînilor de la sudul și răsăritul Carpaților în sec. XIII și începutul sec. XIV; tendința de dominație a statelor feudale ungar și polon; întărirea luptei pentru independență a conducătorilor feudali locali; atacurile tătarilor.

b. Formarea statului feudal independent Țara Romînească: unificarea cnezatelor și voievodatelor din sudul Carpaților (Basarab I — mare voievod al Țării Romînești); cucerirea independenței Țării Romînești (victoria de la Posada); consolidarea Țării Romînești după întemeiere.

c. Formarea statului feudal independent Moldova: împletirea luptei romînilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; dominația feudală ungară în Moldova; cucerirea independenței Moldovei (împletirea luptei feudalilor moldoveni și maramureșeni împotriva dominației statului feudal ungar; Bogdan I); consolidarea Moldovei după întemeiere.

d. Caracterul intern al procesului de formare a Țării Romînești și a Moldovei; rolul hotărîtor al forțelor populare locale; lupta comună a moldovenilor, transilvănenilor și munteniilor împotriva pericolului tătar și împotriva dominației feudale ungare; caracterul antiștiințific și reacționar al teoriei burgheze despre formarea Țării Romînești și a Moldovei prin „descălecare".

e. Însemnătatea istorică a întemeierii celor trei țări feudale romînești.

III. DEZVOLTAREA FEUDALISMULUI PE TERITORIUL ROMÎNIEI (sfîrșitul sec. XIV — mijlocul sec. XVIII) — 12 ore

A. Dezvoltarea țărilor romîne la sfîrșitul sec. XIV și în sec. XV (consolidarea feudalismului; lupta împotriva turcilor) — 4 ore

1. Dezvoltarea societății feudale pe teritoriul patriei noastre la sfîrșitul sec. XIV și în sec. XV (viața social-economică; consolidarea instituțiilor feudale) — 1 oră

a. Dezvoltarea economiei feudale în cele trei țări romîne la sfîrșitul sec. XIV și în sec. XV: dezvoltarea forțelor de producție; progresele agriculturii, creșterii vitelor, meșteșugurilor și meritului; dezvoltarea tîrgurilor și orașelor feudale pe teritoriul țării noastre în sec. XV; dezvoltarea schimbului; moneta; drumurile; particularitățile dezvoltării economiei feudale în cele trei țări romîne; lărgirea treptată a legăturilor economice dintre cele trei țări romîne; legăturile comerciale cu alte țări; comerțul de tranzit.

b. Viața socială: caracterul unitar al organizării sociale feudale în cele trei țări romîne; clasele sociale; consolidarea relațiilor de producție și a instituțiilor feudale în cele trei țări romîne; accentuarea exploatării feudale (adîncirea procesului de șerbire a țărănimii; creșterea obligațiilor feudale și fiscale ale țăranilor șerbi și liberi); întărirea clasei feudalilor (domeniul feudal; imunitatea feudală și rolul ei în consolidarea feudalismului pe teritoriul patriei noastre; maghiarizarea treptată a nobilimii din Transilvania); viața socială în tîrguri și orașe; ascuțirea luptei de clasă în sînul societății feudale de pe teritoriul țării noastre.

2. Dezvoltarea politică a celor trei țări romîne la sfîrșitul sec. XIV și în sec. XV; începutul luptelor de apărare împotriva turcilor — 1 oră

a. Situația internațională a celor trei țări romîne la sfîrșitul sec. XIV și în prima jumătate a sec. XV.

b. Consolidarea statului feudal în cele trei țări romîne: organizarea politică, fiscală, militară, judecătorească și bisericească; politica internă a lui Mircea cel Bătrîn și Alexandru cel Bun (caracterul ei de clasă); formațiunile politice romînești din Transilvania (cnezatele din Hațeg și Banat; Țara Făgărașului; voievodatul Maramureșului); scaunele săsești și secuiești; rolul statului feudal și al bisericii în consolidarea societății feudale pe teritoriul patriei noastre.

c. Politica externă. Întărirea legăturilor politice dintre cele trei țări romîne. Relațiile cu Ungaria, Polonia, Lituania, Rusia, Imperiul Bizantin și statele slave din sudul Dunării. Începutul luptelor de apărare împotriva turcilor sub conducerea lui Mircea cel Bătrîn: însemnătatea victoriei de la Rovine; rolul hotărîtor al forțelor populare în apărarea independenței; tratatul de alianță cu Ungaria și participarea Țării Romînești la cruciada de la Nicopole; începutul regimului tributar; caracterul său. Ajutorul acordat de moldoveni poporului polon împotriva cotropirii teutone.

d. Luptele feudale interne și slăbirea puterii centrale; fărîmițarea feudală; amestecul străin în Țara Romînească și Moldova; accentuarea presiunii turcești asupra celor trei țări romîne și Ungariei; începutul regimului tributar în Moldova; caracterul său.

3. Răscoala de la Bobîlna. Lupta pentru independență la mijlocul sec. XV — 1 oră

a. **Răscoala populară de la Bobîlna.** Cauzele ei (înrăutățirea situației maselor țărănești și orășenești ca urmare a întăririi puterii marilor feudali și a dominației bisericii catolice); influența războiului țărănesc husit; forțele sociale participante; lupta comună a țăranilor iobagi romîni și unguri; victoriile țăranilor; înțelegerea cu nobilii (caracterul și însemnătatea ei); uniunea privilegiaților (Unio trium nationum — caracterul său reacționar și de clasă); înăbușirea răscoalei; însemnătatea și urmările răscoalei de la Bobîlna.

b. **Lupta pentru independență sub conducerea lui Ioan de Hunedoara.** Rolul lui în organizarea luptei comune antiotomane a romînilor, ungurilor și sîrbilor; primele victorii împotriva turcilor; cruciada de la Varna; Ioan de Hunedoara — voievod al Transilvaniei, protector al Moldovei și Țării Romînești, regent al Ungariei; căderea Constantinopolului (urmările ei); victoria de la Belgrad (însemnătatea ei); rolul hotărîtor al maselor în cucerirea victoriilor antiotomane; dezvoltarea legăturilor politice dintre cele trei țări romîne în condițiile luptei comune împotriva cotropirii turcești. Matei Corvin (lupta împotriva marii nobilimi; continuarea politicii antiotomane).

c. **Consolidarea Țării Romînești în timpul lui Vlad Țepeș.** Întărirea puterii domnești (tendința de centralizare a statului); legăturile cu Ștefan cel

(Continuare în pag. 6)

Programa de Istoria R. P. R.

(Urmare din pag. 5)

Mare și Matei Corvin; războiul antiotoman condus de Vlad Țepeș (eroismul maselor populare; trădarea marei boierimi; însemnătatea și urmările războiului); prima mențiune documentară a orașului București. Situația Țării Românești după Vlad Țepeș.

4. Țările române în timpul lui Ștefan cel Mare; războaiele pentru independență. Cultura în cele trei țări române pînă la sfîrșitul sec. XV — 1 oră

a. Situația internațională a celor trei țări române în a doua jumătate a sec. XV.

b. Consolidarea Moldovei în a doua jumătate a sec. XV: principalele transformări social-economice; înscăunarea lui Ștefan; baza socială a domniei lui Ștefan cel Mare; lupta pentru întărirea puterii de stat; organizarea armatei; rolul cetăților în sistemul de apărare a Moldovei.

c. Trăsăturile politicii externe a Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare; relațiile politice cu țările străine; importanța luptei lui Ștefan pentru crearea frontului comun antiotoman; dezvoltarea legăturilor dintre cele trei țări române.

d. Conflictul cu regatul feudal maghiar (cauzele lui; atacul lui Matei Corvin; lupta de la Baia); dezvoltarea legăturilor cu Transilvania și Ungaria; posesiunile Moldovei în Transilvania, în timpul lui Ștefan cel Mare.

e. Războaiele de apărare împotriva turcilor și tătarilor: politica de atragere a Țării Românești în lupta antiotomană (opoziția marii boierimi muntene); victoria de la Lipnic; expediția lui Soliman-Pașa; însemnătatea victoriei de la Vaslui; marea invazie turcească din anul 1476 și eșecul ei; colaborarea militară dintre moldoveni și transilvăneni; rolul hotărîtor al maselor populare în apărarea independenței Moldovei; Marx despre luptele antiotomane ale moldovenilor în timpul lui Ștefan cel Mare; refacerea țării; stringerea legăturilor cu Polonia; pierderea Chiliei și Cetății Albe; tendința marii boierimi spre încheierea păcii cu turcii; condițiile și însemnătatea păcii din anul 1487.

f. Apogeul domniei lui Ștefan cel Mare: consolidarea situației internaționale a Moldovei și a puterii centrale în condițiile războaielor victorioase pentru independență; dezvoltarea legăturilor cu Rusia; înfrîngerea agresiunii feudalilor poloni și lituani; însemnătatea domniei lui Ștefan cel Mare; personalitatea lui Ștefan cel Mare.

g. Dezvoltarea culturii în cele trei țări române pînă la sfîrșitul sec. XV: istoriografia în limba slavonă (analele; cronica lui Ștefan cel Mare); literatura religioasă: scrieri cu caracter popular; arta veche românească (baza ei populară: arhitectura religioasă și militară; stilul moldovenesc: înflorirea picturii; miniaturile; broderia).

B. Dezvoltarea țărilor române în sec. XVI (accentuarea exploatării feudale; aservirea lor de către turci; lupta împotriva jugului otoman) — 4 ore

1. Dezvoltarea Transilvaniei în sec. XVI; războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja — 1 oră

a. Dezvoltarea social-economică a Transilvaniei în sec. XVI: agricultura; meritul; meșteșugurile (dezvoltarea breslelor); orașele; dezvoltarea comerțului; lărgirea legăturilor cu Moldova și Țara Românească; creșterea puterii economice și politice a marii nobilimi la începutul sec. XVI și accentuarea exploatării țărănimii; împletirea celor trei forme de rentă feudală; diferențierea socială la orașe; ascuțirea contradicțiilor de clasă.

b. Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja; cauzele și izbucnirea războiului țărănesc; desfășurarea lui în Transilvania; forțele sociale participante (lupta comună a iobagilor români și unguri și a sărăcimii orașelor); programul răsculaților; cauzele înfrîngerii lor; urmările războiului țărănesc; legarea țăranilor de glie; Engels despre războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja; însemnătatea războiului țărănesc condus de Gheorghe Doja.

c. Dezvoltarea politică a Transilvaniei în sec. XVI; slăbirea regatului feudal ungar; căderea lui; formarea voievodatului transilvan independent (Dieta de la Turda; independența Transilvaniei față de Ungaria — 1542—1867); stringerea legăturilor cu Țara Românească și Moldova; lupta dintre Imperiul Otoman și Imperiul Romano-German pentru stăpînirea Transilvaniei (intervențiile domnilor moldoveni și munteni); relațiile Transilvaniei cu Imperiul Otoman.

2. Dezvoltarea Țării Românești și Moldovei în sec. XVI; lupta împotriva jugului otoman — 1 oră

a. Dezvoltarea social-economică a Țării Românești și Moldovei în sec. XVI. Întărirea economiei feudale: agricultura, meșteșugurile, breslele; decăderea vechilor drumuri comerciale; ridicarea noilor orașe; dezvoltarea legăturilor economice dintre cele trei țări române în condițiile încercuirii turcești. Creșterea tributului; începutul monopolului turcesc. Viața socială: intensificarea exploatării feudale; fiscalitatea; accentuarea procesului de deposedare și aservire a țărănimii; întărirea marilor domenii feudale; legarea țăranilor de glie; ascuțirea luptei de clasă a țăranilor și tîrgoveților; împletirea luptei de clasă cu lupta împotriva jugului otoman.

b. Dezvoltarea politică: creșterea puterii politice a boierimii; slăbirea autorității domnești; începutul pătrunderii grecilor în rîndurile boierimii române; principalii domnitori din sec. XVI; organizarea militară în sec. XVI; stringerea legăturilor politice dintre cele trei țări române în sec. XVI; regimul capitulațiilor; caracterul său; legăturile cu țările străine; relațiile lui Petru Rareș cu Rusia.

c. Lupta pentru independență sub conducerea lui Radu de la Afumați, Petru Rareș și Ion Vodă cel Cumplit; participarea maselor populare la lupta antiotomană; poziția trădătoare, de clasă a marii boierimi; alianța cu cazacii; însemnătatea luptelor pentru înlăturarea jugului turcesc.

3. Țările române în timpul lui Mihai Viteazul — 2 ore

(A). Dezvoltarea Țării Românești în timpul lui Mihai Viteazul; marele război antiotoman — 1 oră

a. Situația internațională a celor trei țări românești la sfîrșitul sec. XVI: lupta popoarelor balcanice împotriva jugului turcesc; coaliția europeană antiotomană; rolul țărilor române în lupta popoarelor europene împotriva cotropirii turcești.

b. Începutul domniei lui Mihai Viteazul: puterea marii boierimi; puterea domnească — exponentă a intereselor marilor feudali; situația grea a maselor; dezvoltarea orașelor și comerțului; organizarea armatei (rolul trupelor de lefegii).

c. Marele război de eliberare de sub jugul turcesc: alianța antiotomană cu Moldova și Transilvania; răscoala antiotomană; înfrîngerea tătarilor; incursiunile în sudul Dunării; sprijinirea luptei de eliberare a popoarelor balcanice; expediția lui Sinan-Pașa; însemnătatea victoriei de la Călugăreni; tratatul de alianță cu Transilvania; alungarea turcilor (victoria de la Giurgiu); răsunetul și însemnătatea victoriei Țării Românești în războiul împotriva jugului otoman.

d. Refacerea și consolidarea Țării Românești după cucerirea independenței; politica socială a lui Mihai Viteazul („legătura" lui Mihai — desăvîrșirea procesului de șerbire a țăranilor, întărirea puterii marii boierimi).

(B). Unirea țărilor române sub conducerea lui Mihai Viteazul. Cultura în sec. XVI — 1 oră

a. Consolidarea situației internaționale a Țării Românești după victoriile împotriva turcilor; legăturile cu Germania și Rusia; necesitatea continuării luptei comune antiotomane a celor trei țări române.

b. Unirea celor trei țări române: situația social-politică din Transilvania; cucerirea Transilvaniei (victoria de la Șelimbăr); alipirea Moldovei; Mihai Viteazul — domn al celor trei țări românești; guvernarea lui Mihai Viteazul; politica socială în Transilvania și Moldova; frămîntările sociale; tendințele de centralizare; opoziția crescîndă a marilor feudali din Transilvania și Moldova; unirea celor trei țări române sub conducerea lui Mihai Viteazul — expresie a dezvoltării istorice unitare a poporului român și a luptei sale comune împotriva jugului otoman.

c. Destrămarea sistemului politic creat de Mihai Viteazul: factorii care au împiedicat formarea unui stat unitar român; slăbirea bazei politice a guvernării lui Mihai Viteazul; răscoala nobilimii ungare din Transilvania; lupta de la Mirăslău (pierderea Transilvaniei); intervenția feudalilor poloni în treburile interne ale țărilor române; pierderea Moldovei și a Țării Românești; înțelegerea dintre Mihai Viteazul și Rudolf al II-lea; recucerirea Transilvaniei (victoria de la Gorăslău); uciderea lui Mihai; însemnătatea domniei lui Mihai Viteazul; personalitatea lui Mihai Viteazul.

d. Dezvoltarea culturii în cele trei țări române în sec. XVI: masele populare — creatoare ale bazei materiale a dezvoltării culturii feudale; oglindirea luptei de clasă în dezvoltarea culturii; folosirea crescîndă a limbii române în scrieri; apariția și răspîndirea tiparului în cele trei țări române; răspîndirea umanismului; influența Reformei în țările române; activitatea lui Coresi; istoriografia; arta românească în sec. XVI.

C. Dezvoltarea țărilor române în sec. XVII și în prima jumătate a sec. XVIII (dezvoltarea economică; politica antiotomană după Mihai Viteazul; instaurarea regimului turco-fanariot și a celui habsburgic; începutul descompunerii feudalismului) — 4 ore.

1. Dezvoltarea țărilor române în prima jumătate a sec. XVII (pînă la 1660) — 1 oră

a. Situația internațională a celor trei țări române la începutul sec. XVII (destrămarea alianței europene antiotomane; creșterea influenței polone și germane).

b. Dezvoltarea social-economică: creșterea relativă a producției de mărfuri și a comerțului (progresele agriculturii; tîrgurile și orașele; dezvoltarea atelierelor meșteșugărești în Țara Românească și Moldova; întărirea breslelor; meritul; atelierele manufacturiere din Transilvania; formarea pieței interne); tributul; impozitele; întărirea puterii boierimii (constituirea statului nobiliar); înrăutățirea situației țăranilor (descompunerea obștilor; șerbirea secuilor); ridicarea negustorilor români; întărirea luptei de clasă a țăranilor și a sărăcimii orașelor (însemnătatea răscoalei seimenilor).

c. Dezvoltarea politică a celor trei țări române: continuarea războiului antiotoman și a politicii de unificare a celor trei țări române — trăsătură caracteristică a istoriei țărilor noastre în sec. XVII; restabilirea dominației otomane asupra celor trei țări române în condițiile menținerii autonomiei țărilor române (menținerea autonomiei ca urmare a luptei antiotomane și a strîngerii legăturilor dintre cele trei țări românești); domnii mai însemnați din prima jumătate a sec. XVII; frămîntările politice din Transilvania; conflictele dintre boierii români și greci; justiția feudală; consolidarea puterii domnești în timpul lui Matei Basarab, Vasile Lupu și Gheorghe Racoți I; conflictele dintre Moldova și Țara Românească; lupta comună a celor trei țări române împotriva turcilor, sub conducerea lui Gheorghe Racoți al II-lea; legăturile cu țările străine; tratatul încheiat de Gheorghe Ștefan cu Rusia.

2. Dezvoltarea țărilor române în a doua jumătate a sec. XVII și la începutul sec. XVIII — 1 oră

a. Situația internațională a țărilor române în a doua jumătate a sec. XVII (campaniile turcești în Europa centrală și în Polonia; expansiunea Austriei în sud-estul Europei; ridicarea Rusiei; începutul decăderii imperiului otoman).

b. Dezvoltarea social-economică: agricultura (extinderea arăturilor); dezvoltarea meșteșugurilor; întărirea breslelor; dezvoltarea meritului în Transilvania; dezvoltarea orașelor; creșterea comerțului cu cereale și vite; lărgirea schimbului între oraș și sat; dezvoltarea legăturilor economice între cele trei țări române; monopolul și jaful turcesc — piedică importantă în calea dezvoltării economice a țărilor noastre; creșterea fiscalității; clasele sociale și raporturile de clasă; accentuarea exploatării țăranilor (dările; creșterea clăcii; pedepsele); ascuțirea luptei de clasă (fuga țăranilor la oraș; lupta pentru eliberarea din iobăgie; răscoalele).

c. Dezvoltarea politică: continuarea politicii antiotomane; luptele dintre partidele boierești; criza politică din Transilvania (slăbirea puterii centrale); domniile mai însemnate din cele trei țări române.

d. Întărirea politicii antiotomane la sfîrșitul sec. XVII și începutul sec. XVIII: stringerea legăturilor cu Austria și Rusia în timpul lui Șerban Cantacuzino și Constantin Brîncoveanu; alianța lui Dimitrie Cantemir cu Rusia; războiul cu turcii; sfîrșitul domniilor pămîntene în cele trei țări române.

e. Cucerirea Transilvaniei de către Habsburgi; reorganizarea constituțională a Transilvaniei (diploma leopoldină); unirea cu Roma (caracterul și consecințele ei); accentuarea asupririi maselor în condițiile jugului feudal habsburgic; lupta de eliberare de sub jugul habsburgic (rezistența înverșunată a poporului împotriva jugului habsburgic; participarea iobagilor români la războiul curuților și la răscoala condusă de Francisc Racoți).

3. Dezvoltarea țărilor române în prima jumătate a sec. XVIII (începutul descompunerii feudalismului; regimul turco-fanariot și habsburgic) — 1 oră

a. Situația internațională a celor trei țări române în prima jumătate a sec. XVIII (Diminuarea rolului internațional al țărilor române în condițiile regimului turco-fanariot și habsburgic. Războaiele ruso-austro-turce din prima jumătate a sec. XVIII; urmările lor; creșterea rolului internațional al Rusiei).

b. Dezvoltarea social-economică: dezvoltarea producției și a pieței interne; rolul de frînă al relațiilor de producție feudale; agricultura, meșteșugurile și meritul; manufacturile de stat în Transilvania și Banat; dezvoltarea comerțului și a circulației monetare; lărgirea economiei de marfă-bani; dezvoltarea orașelor; caracterul mercantilist al politicii economice habsburgice în Transilvania și Banat; legăturile economice dintre cele trei țări române; colonizarea șvabilor; întărirea monopolului și jafului turcesc în condițiile regimului turco-fanariot; înăsprirea fiscalității; creșterea obligațiilor țărănimii; munca salariată (situația grea a lucrătorilor din mine și manufacturi); reformele lui Constantin Mavrocordat ca urmare a ascuțirii luptei de clasă și a nevoii de mînă de lucru liberă (înlăturarea prin lege a rumîniei și veciniei; menținerea în fapt a relațiilor de producție feudale); începutul formării burgheziei române și maghiare în Transilvania; nobilimea; privilegiile boierimii; manifestările luptei de clasă a țăranilor și lucrătorilor (fuga și haiducia; principalele răscoale din Transilvania pînă la 1784).

c. Dezvoltarea politică; stîrbirea autonomiei Țării Românești și Moldovei în condițiile regimului turco-fanariot; domniile fanariote; dispariția armatei naționale; ocupația austriacă în Oltenia; absolutismul habsburgic în Transilvania, în timpul Mariei Tereza; regimentele grănicerești; lupta împotriva jugului străin în cele trei țări române (caracterul și însemnătatea ei).

4. Dezvoltarea culturii în cele trei țări române în sec. XVII—XVIII — 1 oră

a. Introducerea limbii române în instituțiile de stat, în biserică și în cultură; răspîndirea tiparului în cele trei țări române (sprijinul lui Petru Movilă); pravilele în limba română.

b. Dezvoltarea învățămîntului în cele trei țări române: influența umanismului; organizarea învățămîntului religios și la principalele școli; primele gramatici românești; influența grecească, franceză, germană și rusă în cele trei țări române; accentuarea treptată a caracterului științific al învățămîntului.

c. Literatura religioasă: principalele scrieri religioase în limba română; importanța literară a Bibliei de la București; principalii cărturari ai bisericii (Simion Ștefan Varlaam, Dosoftei, Antim Ivireanu); Udrește Năsturel.

d. Literatura istorică: trăsăturile și însemnătatea istoriografiei românești din sec. XVII—XVIII; concepția politică a marilor cronicari; marii cronicari moldoveni și munteni (Grigore Ureche, Miron Costin, Nicolae Costin, Ioan Neculce, Radu Popescu, Constantin Cantacuzino stolnicul, Mihail Cantacuzino); principalii istoriografi transilvăneni. Cărțile populare.

e. Însemnătatea operei științifice a lui Nicolae Milescu și Dimitrie Cantemir; rolul lui Dimitrie Cantemir în dezvoltarea culturii românești și străine.

f. Dezvoltarea artelor în cele trei țări române: înflorirea arhitecturii laice și religioase (principalele monumente; stilul brîncovenesc; barocul în Transilvania); pictura; arta populară.

g. Caracterul de clasă și însemnătatea culturii românești din sec. XVII—XVIII.

III. DESCOMPUNEREA FEUDALISMULUI ȘI FORMAREA RELAȚIILOR CAPITALISTE ÎN ȚĂRILE ROMÂNE (mijlocul sec. XVIII — mijlocul sec. XIX) — 4 ore

1. Dezvoltarea Transilvaniei în a doua jumătate a sec. XVIII și în prima jumătate a sec. XIX; răscoala populară condusă de Horia, Cloșca și Crișan — 1 oră

a. Dezvoltarea social-economică: creșterea elementelor capitaliste în economia Transilvaniei; dezvoltarea agriculturii, meșteșugurilor și manufacturilor; apariția industriei mecanice; accentuarea diviziunii muncii în industrie; dezvoltarea metalurgiei la începutul sec. XIX; dezvoltarea comerțului ca urmare a dezvoltării producției agricole și industriale; dezvoltarea orașelor; lărgirea legăturilor comerciale cu Țara Românească și Moldova; întărirea burgheziei; accentuarea exploatării țăranilor (creșterea robotei; taxele; contribuțiile mili-

(Urmare în pag. 7)

Programa de Istoria R.P.R.

Urmare din pag. 6

tare); exploatarea capitalistă în industrie; întărirea puterii economice a nobilimii; întărirea jugului habsburgic în Transilvania („absolutismul luminat" al lui Iosif al II-lea; politica de catolicizare și desnaționalizare).

b. Răscoala populară condusă de Horia, Cloșca și Crișan: cauzele ei (agravarea situației maselor populare ca urmare a intensificării exploatării feudale și a jugului habsburgic; situația grea a moților); izbucnirea și desfășurarea răscoalei; lupta comună a iobagilor romîni și unguri; ultimatumul lui Horia; armistițiile cu nobilii; intervenția armatei imperiale și înăbușirea răscoalei; martirizarea conducătorilor răscoalei; urmările și însemnătatea marii răscoale populare condusă de Horia, Cloșca și Crișan (slăbirea regimului feudal; relațiile capitaliste în industrie; pătrunderea elementelor capitaliste în agricultură).

c. Școala ardeleană: formarea culturii burgheze în Transilvania ca urmare a apariției economiei capitaliste și a formării treptate a burgheziei și ca expresie a afirmării culturii romînești în luptă cu tendințele de maghiarizare; principalii reprezentanți ai școlii ardelene (Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ion Budai-Deleanu); rolul istoric al școlii ardelene în dezvoltarea culturii romînești și în formarea conștiinței naționale.

d. Intensificarea luptelor politice în Transilvania: mișcarea națională a burgheziei romîne (Supplex libellus Valachorum; asociațiile cultural-politice); reformele burgheze din prima jumătate a sec. XIX (adîncirea crizei feudalismului și întărirea relațiilor capitaliste); dezvoltarea culturii naționale din Transilvania în preajma revoluției de la 1848 (presa; școala, literatura; A. Mureșanu, G. Bariț, E. Murgu).

2. Dezvoltarea Țării Romînești și Moldovei în a doua jumătate a sec. XVIII și la începutul sec. XIX — 1 oră

a. Situația internațională a Țării Romînești și Moldovei în a doua jumătate a sec. XVIII și la începutul sec. XIX; întărirea luptei pentru independență a popoarelor asuprite de turci; răscoalele din Balcani; importanța războaielor ruso-turce pentru slăbirea jugului otoman; însemnătatea păcii de la Kuciuk-Kainargi; participarea voluntarilor romîni la războaiele ruso-turce; pacea de la București (1812).

b. Dezvoltarea social-economică: dezvoltarea producției și comerțului ca urmare a slăbirii monopolului turcesc; dezvoltarea agriculturii (predominarea ei în viața economică; creșterea producției pentru piață; extinderea suprafeței arabile); dezvoltarea meșteșugurilor (începutul descompunerii breslelor); dezvoltarea manufacturilor (creșterea producției industriale); dezvoltarea comerțului (casele de comerț; întărirea legăturilor economice cu Transilvania și cu țările străine); tîrgurile și orașele; politica fiscală; înrăutățirea situației țăranilor ca urmare a dezvoltării economiei de schimb în condițiile regimului feudal și ale jugului otoman; începutul formării burgheziei în Țara Romînească și Moldova; apariția muncii salariate; începutul descompunerii boierimii; întărirea luptei clăcașilor pentru libertate și pămînt.

c. Dezvoltarea politică și culturală: reorganizarea statului feudal (reformele lui Alexandru Ipsilanti; codicile de legi); dezvoltarea legăturilor dintre cele trei țări romîne; influența revoluției burgheze din Franța; organizarea învățămîntului național (rolul însemnat al lui Gheorghe Lazăr și Gheorghe Asachi); literatura (poeții Văcărești); dezvoltarea conștiinței naționale; împletirea luptei de eliberare socială cu lupta pentru libertate națională a romînilor din Țara Romînească și Moldova.

3. Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu — 1 oră

a. Cauzele răscoalei: asuprirea socială și națională (accentuarea exploatării la sate și la orașe; povara jugului otoman; abuzurile regimului turco-fanariot); nemulțumirile orășenilor împotriva privilegiilor economice și politice ale boierimii; ciocnirile din sînul boierimii; influența mișcărilor revoluționare din Europa răsăriteană; Eteria. Caracterul antifeudal și antiotoman al răscoalei de la 1821. Tudor Vladimirescu — exponent al poporului răsculat.

b. Desfășurarea răscoalei: forțele sociale participante; programul răscoalei (proclamația de la Padeș); ridicarea maselor din Oltenia; rolul pandurilor în răscoală; sosirea la București; încercările boierilor de a înăbuși răscoala; proclamațiile lui Tudor către țară; mișcarea eteristă în Principatele Romîne; uneltirile reacțiunii interne și internaționale; dezbinarea forțelor revoluționare; intervenția turcilor; uciderea lui Tudor Vladimirescu; cauzele înfrîngerii răscoalei.

c. Marx despre răscoala condusă de Tudor Vladimirescu; însemnătatea, învățămintele și urmările marii răscoale populare conduse de Tudor Vladimirescu (slăbirea jugului otoman — înlăturarea regimului turco-fanariot; întărirea luptei revoluționare a maselor populare); ecoul răscoalei în Transilvania; constituția cărvunarilor (caracterul ei progresist); convenția de la Akkerman.

4. Dezvoltarea Țării Romînești și Moldovei între anii 1828—1848 — 1 oră

a. Intărirea luptei de eliberare națională a popoarelor balcanice; războiul ruso-turc din anii 1828—1829; prevederile păcii de la Adrianopole (importanța ei pentru dezvoltarea Țării Romînești și Moldovei); administrația provizorie rusească (Pavel Kisseleff).

b. Regulamentele Organice; principalele prevederi social-economice și politice; Marx despre Regulamentul Organic; însemnătatea Regulamentelor Organice pentru dezvoltarea Țării Romînești și Moldovei; pregătirea Unirii.

c. Dezvoltarea social-economică în epoca regulamentară: dezvoltarea forțelor de producție; creșterea producției de mărfuri și a comerțului; desființarea sistemului breslelor; lărgirea pieței interne; creșterea circulației monetare; dezvoltarea porturilor și orașelor; căile de comunicație; dezvoltarea legăturilor economice cu Transilvania; relațiile economice cu țările străine; menținerea relațiilor feudale în agricultură (privilegiile boierimii); clasele sociale; accentuarea exploatării țăranilor în condițiile regimului regulamentar (goana după supra-muncă — expresie a procesului acumulării primitive a capitalului); creșterea numărului și întărirea exploatării lucrătorilor din manufacturi; întărirea burgheziei; intensificarea luptei împotriva privilegiilor economice și politice ale boierimii; diferențierea boierimii.

d. Dezvoltarea politică: reorganizarea politică, administrativă și juridică a statului feudal; crearea armatei naționale; începutul regimului reprezentativ; întărirea puterii politice a boierimii în perioada regulamentului organic; domniile regulamentare.

e. Dezvoltarea culturală: dezvoltarea învățămîntului, literaturii și științei; teatrul și muzica; presa; societățile cultural-politice; influența creației populare; formarea ideologiei burgheze — expresie a procesului de formare a relațiilor de producție capitaliste și a luptei împotriva regimului feudal și a jugului străin; apariția concepțiilor înaintate în studiul istoriei patriei (Bălcescu și Kogălniceanu); principalii reprezentanți ai culturii înaintea revoluției de la 1848 (N. Bălcescu, M. Kogălniceanu, I. Iade Rădulescu, Al. Russo, V. Alecsandri, C. Negruzzi, V. Cîrlova, Gr. Alexandrescu, C. Boliac, D. Bolintineanu).

Vom publica ulterior continuarea programei.

Controlul și evidența cunoștințelor

Experiența dobîndită în muncă a arătat colectivului didactic al Școlii medii serale „Grigore Preoteasa" din Capitală ce importanță au, pentru buna pregătire a elevilor muncitori, controlul și evidența cunoștințelor însușite de aceștia.

După cum este bine cunoscut, controlul cunoștințelor elevilor se realizează prin diverse forme: control oral, lucrări de control, experiențe de laborator, lucrări practice, examene etc. — iar evidența cunoștințelor se concretizează prin notele obținute, ce trebuie să reprezinte valoarea volumului și calității lor. Oricare ar fi forma lor, controlul și evidența cunoștințelor trebuie să constituie un mijloc de stimulare a elevilor la o muncă activă, permanentă pentru ridicarea nivelului la învățătură, să-i deprindă să-și pregătească cu regularitate lecțiile, să învețe sistematic.

Calitatea lecțiilor este hotărîtoare în ceea ce privește nivelul la învățătură al elevilor. In școala noastră mai sînt încă profesori, ce-i drept puțini la număr, care se plîng că „elevii nu învață". Intrebați însă ce au făcut pentru ca elevii lor să-și însușească cunoștințele predate, de cele mai multe ori acești profesori ridică din umeri, nu se socotesc ei în primul rînd responsabili de această stare de lucruri. Dar dacă lecția ținută de profesor este necorespunzătoare, seacă, lipsită de căldură, se înțelege că și munca elevilor va fi slabă. In aceste cazuri, amenințările profesorului cu note mici nu vor contribui cu nimic la ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor, nu vor ajuta ca aceștia să depună mai multă străduință în munca lor.

Se înțelege că, pentru a determina la elevi o atitudine justă față de învățătură, profesorul — fie că predă romîna, istoria, matematica, limba rusă, fizica etc. — trebuie să-i învețe să lucreze independent, știut fiind că timpul de care dispun elevii școlilor serale pentru învățătură este limitat. In acest scop profesorii trebuie să insiste ca elevii să folosească mai intens manualele și să utilizeze notițele ca un auxiliar în munca lor cu manualul, să facă scheme, să rezolve singuri probleme, să extragă ideile principale din lecții etc.

Spre a constata dacă elevii au învățat și cum au învățat, profesorul trebuie să verifice cunoștințele lor cu răbdare și minuțiozitate, fără a depăși însă timpul afectat acestui moment din lecție. Se întîmplă însă un fenomen care de cele mai multe ori împiedică pe elevi în însușirea cunoștințelor cerute de programă. Anume, sînt profesori care își irosesc timpul afectat lecției cu verificarea cunoștințelor, în detrimentul predării acestora. De pildă, la o lecție de limba romînă la clasa a VIII-a în care s-au recapitulat cunoștințele privitoare la genul liric, profesoara a consumat o oră întreagă ascultînd un singur elev, iar la lecția despre nuvela „Alexandru Lăpușneanu" de C. Negruzzi, profesoara și-a rezervat doar 10 minute pentru transmiterea noilor cunoștințe. Același mod de lucru s-a observat și la alți profesori. Este bine ca profesorii să rezerve verificării cunoștințelor 10—15 minute, iar restul timpului transmiterii de noi cunoștințe, fixării și consolidării acestora, ținînd seama mai ales de faptul că în școlile serale trebuie să se asigure însușirea cunoștințelor chiar în cadrul lecțiilor, deoarece timpul pentru studiul individual este foarte limitat.

Preocupîndu-se să asigure un control cît mai regulat și mai eficient al cunoștințelor elevilor, colectivul nostru didactic a dat în același timp atenție și aprecierii acestora, căutînd ca notele să corespundă cît mai deplin pregătirii reale a elevilor. Conducerea școlii și profesorii comuniști nu au fost de loc indiferenți față de notele obținute de elevi. Cazurile unor elevi care au obținut note slabe s-au analizat periodic în ședințele consiliului pedagogic.

Profesorii din școala noastră nu s-au mulțumit însă numai cu aprecierea cunoștințelor teoretice ale elevilor, ci au apreciat și modul în care elevii și-au îndeplinit sarcinile de producție, s-au interesat de calitatea produselor date de ei, iar nota obținută în cursul unui trimestru a reflectat la unele materii și aplicarea practică a cunoștințelor însușite în clasă. La fizică sau chimie, de pildă, multe din lecțiile teoretice, ca cele de la capitolele „Electricitatea" sau „Metale" au fost urmate de demonstrații practice în clasă sau în laborator. In timp ce elevii executau lucrările practice profesorul observa felul în care ei știu să aplice cunoștințele însușite teoretic, felul în care aplică regulile învățate, precum și gradul de însușire a priceperilor și deprinderilor.

Fără îndoială că cele arătate constituie de abia un început. In acest an școlar, cînd, ca urmare a Hotărîrii partidului și guvernului cu privire la învățămîntul seral și fără frecvență, în clasa VIII-a a școlii noastre a intrat un nou și larg contingent de elevi, sîntem hotărîți să ne îmbunătățim munca în această privință. Unii profesori și-au propus să organizeze verificări mai adînci ale priceperilor și deprinderilor practice însușite de elevi prin vizite la locul de muncă al acestora. Astfel de vizite se vor face regulat la întreprinderile unde lucrează elevii școlii. Ele vor contribui la o mai strînsă legătură a teoriei cu practica, la o colaborare mai rodnică între profesori și muncitorii din producție și, în același timp, la găsirea în comun a unor noi metode și procedee pentru ridicarea nivelului muncii din școală.

Astfel îmbunătățite, controlul și evidența cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor practice vor servi la o mai adîncă cunoaștere a elevilor, la aprecierea muncii lor și vor constitui în același timp un îndemn pentru fiecare elev de a-și ridica calitatea muncii. Profesorii vor putea urmări mai ușor felul în care elevii și-au însușit materialul prevăzut de programe și vor înlătura lipsurile care se mai constată în munca elevilor. Elevii înșiși se vor deprinde cu o muncă perseverentă convingîndu-se și mai mult de necesitatea unei serioase pregătiri pentru activitatea practică din producție.

Prof. C. PRISECARU

Respect pentru adevăr

A început un nou an școlar. Alături de toți ceilalți oameni ai muncii, diriginții se străduiesc să desfășoare o mai bună muncă educativă în orele destinate lor în acest scop. Cunoașterea experienței bune le este de mult ajutor. Iată de ce consider potrivit să relatez acum desfășurarea unei reușite ore de diriginție din anul școlar care s-a încheiat.

Ne aflăm în clasa a IX-a de la secția serală a Școlii medii nr. 1 din Sighișoara. Un elev prezintă referatul cu tema „Martiri ai luptei pentru progresul științei, împotriva obscurantismului bisericii". El vorbește, printre altele, despre jertfa lui Giordano Bruno și despre celebra retractare a adevărului din partea lui Galileu. Le arată auditorilor cum, rînd pe rînd, sutanele negre ale papalității au fost învinse de halatele albe ale savanților. Ajunge pînă în epoca noastră: papa pactizează cu hitleriștii, papa cere clemență pentru criminalii de la Nürenberg, papa ocrotește colonialismul . . .

M-a impresionat spontaneitatea cu care au reacționat cîțiva elevi, optînd fără rezerve pentru sacrificiul lui Giordano Bruno. Deoarece nu-mi trădasem încă părerea, un elev — unul singur — i-a dat dreptate lui Galileu.

Atunci, în clasă, s-a stîrnit o discuție pasionantă. Adepții sacrificiului pentru adevăr n-au rămas numai la Giordano Bruno. Ei au venit pînă în zilele noastre, scoțînd în relief icoana comuniștilor care au rezistat, pentru o idee, tuturor schingiuirilor la care erau supuși în ilegalitate netrădînd cauza partidului și nici pe tovarășii lor în luptă.

— Din sacrificiul lor, au spus școlarii, s-a născut libertatea noastră. Dacă nu exista dîrzenia bolșevicilor, nu trăiam azi în era socialistă.

S-au precizat apoi perspectivele optimiste ale omenirii în lupta împotriva exploatării, apreciindu-se la justa ei valoare lupta popoarelor din colonii împotriva imperialismului, lupta forțelor progresiste împotriva acceptării fataliste a robiei.

Tinerii au arătat că oamenilor muncii le este dragă viața, ei lasă „lumea de dincolo" pe seama apologeților săi în sutane. S-a amintit și de zvonul lansat de aceștia din urmă că în anul 2000 va fi sfîrșitul lumii. Ridicolul unei asemenea afirmații neputincioase față de adevărul științific a fost scos în evidență prin prezentarea datelor noi despre energia solară, care practic dă o durată fără sfîrșit existenței.

Încă nu sunase și cel care optase pentru Galileu și retractase părerea la rîndu-i, convins de argumentele grăitoare ale colegilor.

Discuțiile au continuat însă și în pauză, elevii amintindu-și din cărți, ziare și reviste mereu altă și altă ispravă a slujitorilor obscurantismului, alți și alți noi și hotărîtori pași ai omenirii pe calea progresului.

În această oră de diriginție s-au văzut roadele educației elevilor în spiritul respectului pentru adevăr, al stimei față de cei care îl apără cu abnegație. Această oră de diriginție a contribuit în același timp la întărirea acestor trăsături de caracter ale omului crescut pentru socialism.

SILVESTRU PATIȚA

O DECADĂ MAREAȚĂ

Se împlinesc la 1 octombrie 10 ani de la crearea marii Republici Populare Chineze. Zece ani sînt doar o undă în istoria omenirii, dar pentru poporul chinez, care a îndurat atîtea lipsuri și calamități, aceasta este o decadă de rară măreție, de covîrșitoare importanță, o decadă plină de evenimente care nu vor fi uitate niciodată. Aceasta este decada renașterii Chinei, decada unui progres uluitor în toate domeniile vieții. În decursul unui răstimp atît de scurt marele popor chinez, unit într-o singură voință, a luptat cu dîrzenie pentru o viață nouă, sub conducerea partidului și a președintelui Mao Tze-dun, cu ajutorul marii Uniuni Sovietice și al celorlalte țări socialiste surori, susținut de toate popoarele iubitoare de pace din lumea întreagă.

Cu hotărîrea lor puternică, cu inteligența lor vie, cu neobositele lor mîini, oamenii muncii din marea Chină au clădit pe pămîntul odată sărac și pustiu o patrie nouă, despre care se scriu cele mai minunate pagini, care este zugrăvită în cele mai frumoase tablouri.

Cu zece ani în urmă, atunci cînd se proclama Republica Populară Chineză, președintele Mao Tze-dun, marele conducător al poporului chinez, a făcut această profeție: „Odată ce destinele Chinei ajung în mîinile poporului, China va străluci ca soarele". Cuvintele președintelui se adeveresc.

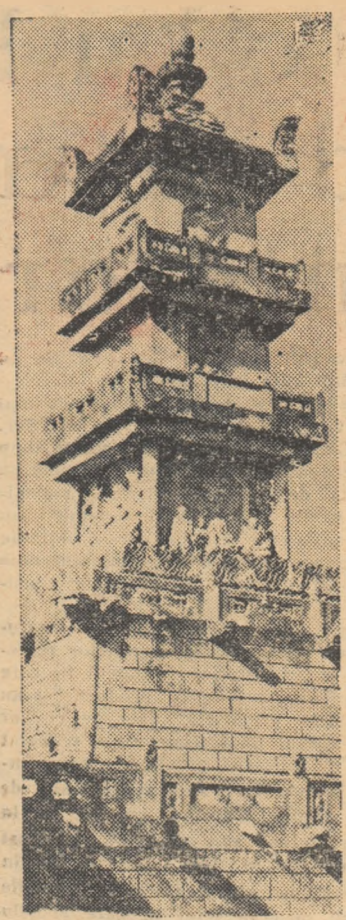

Pagoda Topao din provincia Cijetzian

În primul cincinal

În anii primului cincinal (1953-1957), învățămîntul din China a luat o mare dezvoltare. În decurs de 5 ani, 560.000 de tineri au intrat în universități și institute de învățămînt superior, iar școlile medii speciale au fost frecventate de 1.120.000 de elevi. Numărul total al absolvenților universităților și institutelor a fost de 270.000. Au absolvit școlile medii speciale 840.000 de tineri. În timpul cincinalului s-au înscris în școlile medii 8.750.000 elevi, iar în școlile elementare 88.000.000 elevi.

Pe calea generalizării învățămîntului

În cea mai mare parte a Chinei învățămîntul elementar a fost în linii mari generalizat. În anul trecut, școlile elementare au fost frecventate de 86 milioane de elevi. 85 la sută din copiii de vîrstă școlară au fost cuprinși în școli. Instituțiile de învățămînt superior au fost frecventate de 660.000 studenți, iar școlile medii de 12 milioane elevi, respectiv cu 50 la sută și 70 la sută mai mult decît în anul anterior.

Multe comune populare, uzine, fabrici și mine au înființat diferite tipuri de școli serale pentru oamenii muncii din producție. Prin aplicarea liniei Partidului Comunist de îmbinare a învățămîntului cu munca productivă, aceste școli au ajuns la realizări remarcabile.

Școlile din comunele populare

Marele salt în producție realizat în China în anul 1958 a determinat un mare avînt al revoluției culturale în regiunile rurale ale țării. Politica stabilită de Partidul Comunist Chinez — „întregul popor să conducă învățămîntul" — a dat rezultate remarcabile în acest domeniu.

Pe tot cuprinsul țării, în sate și orașe unde odinioară nu erau decît puține școli sau nu erau de loc, au apărut un mare număr de școli înființate și conduse de poporul însuși. Fiecare din cele 22 de comune ale județului Junten, provincia Gansu, de pildă, are acum cîte o școală medie, pe cînd vreme înainte nu existau în întregul județ decît două școli medii. În școlile medii agricole și în alte școli medii tehnice din provincia Tziansu, înființate în cursul marelui salt în domeniul învățămîntului, s-au înscris 454.285 elevi — de peste o sută de ori mai mulți decît înregistrau înscrierile anuale în școlile medii înainte de eliberare.

Înființarea comunelor populare a dat un și mai mare imbold învățămîntului în regiunile rurale. În anul școlar trecut comunele populare din China aveau sub conducerea lor 577.000 de școli medii agricole și alte școli medii tehnice, școli medii de cultură generală și școli elementare, cu un număr de 35.850.000 elevi. La acestea trebuie adăugate cele 837.000 școli medii și elementare frecventate de oameni ai muncii din producție în timpul lor liber, precum și institutele și școlile de „specialiști calificați", care întrunesc un număr total de 45.580.000 elevi și studenți.

Marele progres al învățămîntului rural s-a manifestat în primul rînd prin înființarea pe scară națională a școlilor medii agricole. În provincia Tziansu, cea mai avansată în această privință, au fost înființate în cîteva luni 6.500 școli medii agricole și alte școli medii tehnice, avînd 340.000 elevi. Fiecare comună a provinciei are cel puțin cîte o asemenea școală. În cadrul lor se practică sistemul prin care o parte din timp se consacră cultivării pămîntului, iar alta învățăturii. Disciplinele incluse în programa de învățămînt sînt politica, limba chineză, matematica, cunoștințe agricole elementare și, în unele cazuri, fizica și chimia. Lecțiile de tehnică agricolă sînt coordonate cu cultivarea efectivă a pămîntului.

Majoritatea profesorilor acestor școli sînt absolvenți ai școlii medii de gradul doi sau cadre venite să muncească la sate.

Elevii capătă cunoștințe teoretice, dar își însușesc și tehnica de cultivare a pămîntului, precum și alte cunoștințe privind producția. Numai școlile medii agricole din provincia Tziansu au cultivat 2.589 ha. loturi experimentale și au înființat numeroase fabrici mici.

Experiența școlilor din provincia Tziansu a fost extinsă în multe alte provincii. Ca urmare s-au înființat în întreaga țară 69.000 școli medii agricole, cu 3.690.000 elevi. Înființarea lor s-a dovedit a fi una din cele mai bune căi pentru dezvoltarea rapidă a învățămîntului rural.

L. FAN

Postul central de radio din Pekin transmite zilnic o emisiune specială pentru copii. În fotografie: crainicul Sun Cin-hsiu povestind un basm pentru micii ascultători.

Patru ani de învățămînt seral

Am fost la început ucenic, avînd doar pregătirea primită pînă în primul an al școlii medii de gradul I. După diferite studii făcute în timpul meu liber, am căpătat un nivel cultural corespunzător școlii medii de gradul II.

În toamna anului 1955 s-a creat o secție serală la Institutul politehnic din Harbin, cu o clasă specială pentru cadre de conducere. Eram pe atunci șeful unei secții la o întreprindere de mașini și ulterior directorul acesteia. Cu toate că munca era foarte grea și nu puteam să părăsesc slujba, comitetul de partid al fabricii m-a îndemnat să mă înscriu. Am făcut aceasta și în curînd mi-am început studiile la institutul seral.

În acel timp studiul era pentru mine, desigur, foarte dificil. Institutul cerea mai întîi completarea cunoștințelor din toate materiile școlii medii de gradul I în timp de două luni, iar apoi din materiile școlii medii de gradul II în aproximativ un an. Din cauza slabei mele pregătiri n-am reușit dintr-o dată la examenul pentru materiile școlii medii de gradul I. Profesorul meu m-a ajutat să mă pregătesc încă alte două săptămîni și am trecut la a doua examinare. Dar nici verificarea cunoștințelor la materiile școlii medii de gradul al II-lea n-a fost mai ușoară, deși am avut timp mai mult și nu a trebuit să mă pregătesc cu prea mare zor. Foloseam timpul prînzului, diminețile și serile, duminicile și toate momentele pe care le puteam găsi pentru repetarea materiei. Cu ajutorul profesorilor școlii serale și datorită propriilor mele eforturi am trecut examenul pentru materiile școlii medii serale de gradul II.

Comitetul de partid al întreprinderii mi-a acordat multe înlesniri în studiu, desemnînd chiar un inginer care să mă ajute în calitate de preparator special, suplimentar. Totuși, se iveau adesea greutăți în buna cuprindere a muncii pe de o parte și a studiului pe de altă parte. Munca era foarte grea, complicată, și de multe ori trebuia să plec din oraș pentru diferite treburi. Cînd întrerupeam studiul rămîneam cu mult în urmă. Greutățile au putut însă să fie soluționate.

O dată a trebuit să plec la Senian să iau parte la o consfătuire care urma să dureze două luni. Înainte de plecare mi-am procurat toate lecțiile care aveau să fie predate în această perioadă, pentru a le învăța singur în timpul liber pe care puteam să-l găsesc atît în cursul consfătuirii, cît și al călătoriei. De asemenea, m-am străduit să leg cunoștințele pe care le-am învățat din cărți cu faptele din viață, în dorința de a le consolida.

Cei patru ani de studiu la institutul seral au ridicat nivelul meu științific și tehnic și, în același timp, mi-au fost de un mare ajutor în munca practică de conducere a întreprinderii. Înainte nu vorbeam niciodată prea mult cu tehnicienii și inginerii. Nu înțelegeam termenii tehnici pe care îi foloseau ei. Acum este cu totul altă situație. Sînt în stare să discut cu tehnicienii, să înțeleg proiectele pe care ei le supun spre examinare și chiar să-mi exprim păreri proprii pentru perfecționarea acestora. Înainte, cînd se iveau probleme mai grele în producție eram dezarmat. Acum știu ce este de făcut și îndrăznesc chiar să și fac. De exemplu, cînd a fost vorba să hotărîm ca dinamurile să intre în producția secundară a întreprinderii, am considerat că ele sînt prea misterioase și n-am îndrăznit să iau o decizie. Acum, după ce am studiat principiile dinamului, am hotărît că vom fabrica dinamuri și am primit sprijin din partea comitetului de partid pentru aceasta. Muncitorii ne-au sezisat că șuruburile folosite la fabricarea macaralelor erau prea mici. Dacă aceasta s-ar fi întîmplat în trecut, aș fi fost nevoit să cer altcuiva să calculeze și să-mi dea răspunsul. Acum am făcut eu calculele în numai cîteva minute și am confirmat muncitorilor că au dreptate.

Nu pot să relatez tot ajutorul pe care l-am primit, prin studiile făcute la institutul seral, în îmbogățirea cunoștințelor mele științifice și tehnice. Ori de cîte ori mă gîndesc la situația mea actuală îmi apare viu în minte tabloul copilăriei mele chinuite. Am fost un copil foarte sărac. Cu greu am reușit să duc la capăt școala primară și n-am putut găsi mijloacele pentru a merge la școala medie. Mai tîrziu am învățat un an la o școală medie creată de partid într-un centru revoluționar. N-am visat niciodată însă că aș putea să ajung absolvent al unui institut de învățămînt superior. Tot ceea ce am — nivelul politic, priceperea profesională, cultura, cunoștințele științifice și tehnice — se datorește Partidului.

SUN SHU-MENG
director la Întreprinderea de mașini electrice din Sun-Cin-an

În orașele Chinei s-au ridicat palate și case ale pionierilor. După orele de școală elevii vin să participe la jocurile științifice și tehnice organizate aici. În fotografie: un colț al Palatului tineretului din Șanhai.

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Tipărit: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" București, Piața Scînteii. Abonamentele la „Gazeta Învățămîntului" se fac la toate oficiile poștale prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamente: 1 an — 12.60 lei; 6 luni — 6.25 lei; 3 luni — 3.15 lei.